

ВИСВЯЧЕНО НОВОГО СВЯЩЕНИКА БОГДАНА ДЕМЧУКА

26 жовтня 1980 р. в Соборі Св. Володимира в Гамільтоні Високопреосвященний Архієпископ Миколай рукоположив диякона Богдана Демчука в сан священника.

Отець Богдан Демчук народився 9 грудня 1950 р. в Гамільтоні. Початкову і середню освіту він закінчив у Гамільтоні. Також вчився в парафіяльних школах — Недільній і Українській школах та Курсах Українознавства. Після закінчення середньої освіти він вписався в 1969 р. на богословські студії в Колегії Св. Андрея. В 1972 р. він закінчив студії в Колегії зі ступнем L.Th. Даліше він продовжував студії у Вінніпезькому університеті і М'гавк Каледж.

19 квітня 1980 р. він одружився з Оленою Макаренко. 19 жовтня 1980 р. Владика Миколай у Вотерфорді рукоположив в сан диякона, а 29 жовтня 1980 р. в Гамільтоні в сан священника.

Тепер о. Богдан Демчук проходить священничу практику в соборі Св. Володимира в Гамільтоні.

Бажаємо о. Богданові Демчукові успіхів у священничій праці на добро народу нашого та його Церкви і славу Богу.

ПАПА ПРОГОЛОСИВ КИРИЛА І МЕТОДІЯ СВЯТИМИ

ВАТИКАН. — 31 грудня 1980 р. папа Іван Павло II проголосив братів святих Кирила і Методія святими в Католицькій Церкві. В Православній Церкві пошана до святих Кирила і Методія була впроваджена в 10-11 століттях. Особливо між слов'янськими народами вони вважаються просвітителами і у православної вірі. В

ДО УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО ГРОМАДЯНСТВА У БРИТІЙСЬКІЙ КОЛУМБІ

Оним повідомляємо українське православне громадянство у Бритійській Колумбії, що Голова Президії Консисторії УГПЦ прот. д-р Г. Улод відвідає українські православні громади в провінції за таким порядком:

- 25 лютого 1981 р., середа — Принц Джордж
- 27 лютого, п'ятниця — Кемлупс
- 28 лютого, субота — Чилівик
- 1 березня, неділя — Ванкувер (вдень) — Валеї (вечером)
- 2 березня, понеділок — Бірнабі
- 3 березня, вівторок — Вікторія
- 4 березня, середа — Порт Алберні
- 7 березня, субота — Вернон
- 8 березня, неділя — Келовна.

В час відвідин в кожній громаді будуть висвітлені фільми „1000-ліття Українського Православ'я" і „Тарас Шевченко", як також відбудеться Інформативна доповідь Голови Президії на тему: „Наші завдання у світлі постанов XVI Собору УГПЦ". За ближчими Інформаціями просимо вдаватися до оо. настоятелів і управ дотичних громад УГПЦ в Канаді.

Капцелярія Консисторії УГПЦК.

Католицькій Церкві пошана до святих Кирила і Методія переслідувалася.

Тепер офіційно папа проголосив їх святими. У пресовому повідомленні згадується, що папа Іван Павло II зробив з наміром, щоб затіснити екуменічні зв'язки між Православною і Католицькою Церквами. Одночасно він проголосив святим Бенедикта, італійського праведника з 15 століття, і цим намагається папа виявити свої, як він сказав, „рішучі кроки в напрямку повної єдності" між католицизмом і православ'ям.

Не зважаючи на те, що в Католицькій Церкві дотепер святих Кирила і Методія не уважалося за святих, багато українських католицьких парафій мають їх своїми патронами.

ДЕСЯТИЛІТТЯ УПОКОЄННЯ ЮЛІАНА СТЕЧИШИНА

24 лютого 1981 р. припадає десята річниця упокоєння суспільно-громадського і церковного діяча Юліана Стечишина. Він визначився, як відданий працівник на українській громадській ниві в Канаді. Багато приділяв уваги розбудові церковно-релігійного життя УГПЦеркви в Канаді. Він був членом Консисторії, як також дяком у місцевій громаді.

Народився в 1895 р. в Україні. Початкову освіту здобув в Україні. В 1910 р. прибув до Канади. В 1911 р. вписався на студії в Брендонському учительському семінарі. Після закінчення його в 1915 р. три роки учительював. Пізніше вписався на студії Саскачеванського університету, які закінчує в 1921 р. Пізніше студіює право і в 1931 р. здобуває бакалавреат та стає адвокатом. Крім своєї праці він багато свого часу віддав суспільно-громадській і церковній праці та був автором багатьох статей і брошур на ці теми. Нанісав граматику української мови, яку тепер вживають в школах і університетах. Особливо він визначався при праці в Інституті ім. Петра Могилы. Також впродовж довгих років був членом Консисторії УГПЦеркви.

24 лютого 1971 р. Ю. Стечишин помер на 76 році трудолюбивого життя. Вічна йому пам'ять.

Гляньте на наліпку Вашої адреси

- 1 Чи ви є передплатником, чи післяплатником?
- 2 Якщо дата, що є з правого боку Вашого прізвища, є з минулих місяців, це означає, що треба вислати свою передплату.
- 3 Якщо Ви не вислали своєї передплати вчасно, після трьох місяців Вашого задоволення ми більше платимо за пересилку.
- 4 Якщо отримуєте „Вісника" в передплаті Вашої громади і передплата є задана, то чи Ви заплатили свою членську вкладку? Її треба внести негайно.
- 5 Якщо Ви не відновили своєї передплати до шести місяців, висилку „Вісника" Вам зупиниться. Хто має труднощі з внесенням передплати, просимо до нас написати.
- 6 Якщо зауважите якусь помилку на наліпці Вашої адреси — чи у даті Вашої передплати, чи в адресі, просимо відразу повідомити Адміністрацію „Вісника".

СЕРБСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В АМЕРИЦІ НА ДОРОЗІ ДО ЄДНОСТІ

ЛІБЕРТВІЛ (RNS). — В минулому році відбувся єдиний собор Сербської Православної Церкви в Америці, який закликав „розділених братів і сестер повернутися в лоно їхньої святої мучениці Церкви Св. Сави, щоб наступний собор відбути об'єднаними братньою любов'ю". Цей собор відбувся після десятилітньої перерви, бо від 1970 р. в Сербській Православній Церкві не було соборів. Впродовж 17 років велися розправи в американських судах різних інстанцій.

Розбиття в Сербській Православній Церкві в Америці наступило в 1962 р., коли Сербський патріарх Герман заборонив єпископа Діонісія (Мілівоєвича) в священнослуженні. Єпископ Діонісій уважав, що це є втручання комуністичної влади в Югославії в церковні справи в Америці і разом з своїми прихильниками не визнав заборони патріарха Германа. Це дало повід до довгих судових розправ за церковне майно між двома ворогуючими групами Сербської Православної Церкви в Америці. В 1976 р. найвищий американський суд видав своє кінцеве рішення в некористь єпископа Діонісія. Єпископ Діонісій на основі судового рішення мусів передати свій осідок — монастир Св. Сави в Лібертивіл своїм противникам. Втомлений судовими розправами та бурхливими роками своєї архипастирської праці, в 1979 р. упокоївся.

Щоб зняти заспокоєння серед православних сербів в Америці, цей церковний собор, не знаючи, що підлягає сербському патріархату в Белграді, прийняв рішення, яким забороняється будь-яку участь представників з комуністичної Югославії в церковному житті Сербської Православної Церкви в Америці. Також собор прийняв інші резолюції, якими осудив переслідування за релігійні переконання в СССР.

Собор застановився над прийняттям нового статуту, але з причини, що він не був приготований, цю справу відложено на наступний собор.

50-РІЧЧЯ ПРАВОСЛАВНОГО МОНАСТІРЯ В АМЕРИЦІ

В Америці є відомий православний монастир, що називається Свято-Троїцьким монастирем. Належить він до Російської Зарубіжної Православної Церкви. Він став духовним її центром.

Основником того монастиря був ієромонах Пантелеймон, з церковним директором І. Колосом. Ієромонах Пантелеймон, прибувши з Білорусі, спочатку працював в фабриці, пізніше поступив в монастир, а в 1920 р. був рукоположений в ієромонаха. Пізніше рішив шукати спокійнішого монашого життя і разом з І. Колосом купили фарму в Нью-Йоркському штеті. Спочатку рішили виплатити землю, а тому ієромонах поступив на працю на фабриці. В 1930 р. фарма стала їхньою власністю і вони там поселилися та почали там працювати. В 1935 р. була збудована церква та приміщення для життя, які пізніше зникли пожегою. Але монахи не розгубилися, через десять років знову почали будувати храм, який сьогодні став їхнім центром. Після другої світової війни прибули монахи з Європи. В монастирі була реорганізована друкарня, добудовані різні приміщення. Монастир став центром релігійного і духовного життя. Тепер там

є Духовна семінарія, яка приготує кадри духовенства для Російської Зарубіжної Православної Церкви. В 1980 р. урочисто було відзначено 50-річчя існування монастиря, що почався з відданої ініціативи кількох монахів.

ІМЕНОВАНІ НОВІ УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ ЄПІСКОПИ

Папа Іван Павло 29 січня 1981 р. іменував двох українських католицьких єпископів на опорожнені катедри в Америці. Синод українських католицьких єпископів, що відбувся при кінці листопада 1980 р. в Римі, подав для вибору папи список 15 кандидатів на дві опорожнені катедри у Філадельфії і Чикаго та прохання про створення трьох вікарних катедр — для Вішніпезького митрополита Максіма, Філадельфійського митрополита та Стемфордського єпископа Василя.

Кандидатом на митрополічу катедру у Філадельфії папа назначив о. шамбеляна Степана Сулика, який є настоятелем української католицької громади в Перт Амбої, Н. Дж. Отець С. Сулик народився в 1924 р. в Україні. В 1952 р. був рукоположений в сан священника архієпископом Константином Богачевським. Він був священником у кількох парафіях Філадельфійської єпархії. Це вже друге папа призначає кандидата на митрополічу катедру не в єпископському сані.

Єпископом Чикагської єпархії Св. Миколая папа призначив о. Інокентія Лотоцького, настоятеля парафії в Дітроїті. Отець Інокентій Лотоцький народився в 1915 р. в Україні. В Крехові вступив до монастиря чину Св. Василя Великого. В 1940 р. в Чехословаччині був висвячений в сан священника. Богословські студії закінчив докторатом у Відні. В 1946 р. він прибув до Америки. Був настоятелем василіянських монастирів та парафій в Нью-Йорку, Чикаго і Дітроїті. Пого висвята в сан єпископа, як передбачується, має відбутися в Римі.

Про призначення вікарних єпископів рішення папи ще немає.

Голова Президії Консисторії взяв участь у зборах Дирекції оселі „Зелений Гай”

У неділю, 8 лютого ц. р. відбулися річні збори Дирекції української православної оселі „Зелений Гай” у Вакав, Саск. На запрошення управи оселі на ці збори прибув Голова Президії Консисторії прот. д-р Григорій Удод, як гість-промовець про значення оселі в системі нашого організаційного життя взагалі, а в справі збереження й виховання української православної молоді зокрема.

Ранком того дня прот. Г. Удод взяв участь у Св. Літургії в церкві Вознесіння Господнього у Смасе, де соборно відслужив з настоятелем громади о. Миколою Дерев'яком при співі гарного народного хору під управою п. Скакуна з Вакав. Після богослуження прот. Г. Удод привітав присутніх, а також о. настоятеля на новому місці служіння та побажав членам громади і їх настоятелів найтіснішої співпраці в любові і згоді на добро нашої Св. Церкви. Загальним митрополітним закінчилися Служба Божа, після якої відбулася товариська гостина-зустріч в гостинному домі голови Окружної Ради Вакавської Округи Йосипа Гинки.

В пообідніх годинах в залі громади Успенія Пресвятої Богородиці у Вакав відбулися річні збори Дирекції оселі „Зеле-

ний Гай” з участю прот. М. Олесюка, настоятеля Катедри Пресвятої Тройці в Саскатуні, о. М. Дерев'яки — настоятеля парафії Вакав, Саск. та представників громад Саскатунської Місійної Округи. В діловій частині були подані звіти за пророблену працю в оселі впродовж минулого року та намічено ряд нових завдань для удосконалення діяльності оселі на майбутнє.

В своїм слові, зверненім до учасників зборів, Голова Президії прот. Г. Удод звернув особливу увагу на загальну підтримку літніх оселі, як важливого звена в ланцюгу наших виховних інституцій і організацій у виконанні найголовнішого завдання нашої Церкви й нашого суспільства, а саме — збереження й виховання наших дітей і нашої молоді — майбутнього українського народу.

СТУДЕНТИ БОГОСЛОВІЯ В СССР

ФІЛАДЕЛЬФІЯ (ОСН). — Вислашник Московської патріархії Архієпископ Курський і Білгородський, в час відвідин католицького кардинала Кроля, сказав репортерам, що в СССР богословські школи заповнені студентами. На кожне відкрите місце в духовних школах є чотири зголошених кандидатів. Тепер, як він заявив, в СССР є 900 повноштатних студентів в духовних школах і 1,100, що студіюють кореспонденційно.

Архієпископ Христомом є заступником голови Комісії зовнішніх зв'язків Московської патріархії. Він також є правлячим архієпископом Курської і Білгородської єпархії. За шість років він висвятив 120 кандидатів у священників його єпархії, які не завжди мали належну духовну освіту.

Тепер в СССР існують духовні семінарії і академії в Ленінграді і Москві та семінарія в Одесі. Раніше було більше, але влада закрила і, як бачимо, не через те, що бракує студентів. На студії приймаються лише ті, які отримують дозвіл, головне від цивільної влади.

Число студентів богословія, яке є тепер, може нас вражати. Але коли порівняти до перед-революційних часів, то воно буде дуже мізерним. Тоді майже кожна єпархія мала свою духовну школу. Як подає статистика з 1913 р., лише на території України тоді було 11 духовних семінарій і одна академія. В них навчалось 4.959 студентів. Отже, тепер на цілій СССР, 2 тисячі є дуже малим числом.

Очевидно, репортери запитували і про інше, на що архієпископ Христомом мав готові відповіді, як і годиться Московському вислашнику. Він сказав, що в СССР в статистиці не подається про релігійну приналежність, але він думає, що є коло 30-40 мільйонів православних віруючих.

Допомога для Православної Церкви в Етіопії

З ініціативи Світової Ради Церков і різних допомогових агенцій Російської Православної Церкви створено Допомоговий фонд для Православної Церкви в Етіопії. Допомога має бути у формі підтримання сільсько-господарських і економічних проєктів православних парафій. Також буде дана допомога для вишколення і виховання 1,500 священників та церковних діячів.

В минулому, така допомога не завжди виходила на користь тим, кому допомагалася. Коли Російська Православна Церква має інтерес допомагати в Етіопії, то очевидним є, що в цьому є інтерес СССР.

ВІСНИК

Український православний часопис, оснований 1924 року.
Видає „Видавнича Спілка Екклесія”, — Виходить 1-го і 15-го кожного місяця.

Редактор — прот. Т. Міненко.

Передплата: в Канаді — \$10.00; за границею — 11.00 на рік.

Ціна одного числа: в Канаді — 50 ц.; в ЗСА — 55 ц.

THE HERALD

Published semi-monthly by Ecclesia Publishing Co. Ltd.

Established in 1924

9 St. John's Ave., Winnipeg, Man. R2W 1G8

Editor — Very Rev. T. Minenko

Subscription per annum: in Canada — \$10.00; foreign — \$11.00

Single copies: Canada — 50 c., in USA — 55 c.

THE HERALD

9 St. John's Ave., Winnipeg, Manitoba R2W 1G8

Tel.: (204) 582-8709

Second Class registration Number 1574.

Статті і дописи, підписані авторами, або ініціалами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це вкрито застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

ПРАВОСЛАВНІ НЕ БЕРУТЬ УЧАСТІ В МОЛИТВАХ „ЗА ЄДНІСТЬ ХРИСТІЯНСЬКИХ ЦЕРКОВ” З ІНШОВІРНИМИ

В перших місяцях кожного року в багатьох містах Канади влаштовуються різні молитви „за єдність християнських Церков”. До участі в цих богослуженнях запрошуються і православних українців, як окремих членів, так і наші церковні громади на чолі зі своїми священиками. Ініціаторами цих молитов за єдність християн є переважно члени різних протестантських деномінацій. В останніх десятиліттях під впливом екуменічного руху в багатьох містах Канади, як також й інших країнах, постали різні гуртки та організації, які одним із своїх завдань ставлять працю для єдності християн. В більших і менших містах, а головним місцях, існують товариства священиків різних Церков і деномінацій, до яких є запрошені і наші православні священики. Часто з ініціативи цих мішаних священничих товариств влаштовуються окремі богослуження „за єдність християн”.

Живучи в розділеному і ворогуючому суспільстві, людина прагне миру і єдності. Зрозумілим є, прагнення церковної єдності, бо всі надіються, що християнство має бути об'єднуючою силою. Але, на жаль, це прагнення є лише зовнішнім, суспільно-громадським, без шукання істини Христової, без страху Божого.

Наша Українська Православна Церква не одобряє цих молитовних припадкових зібрань. В обіжнику Консисторії УГП Церкви в Канаді до священиків і церковних громад з 15 вересня 1980 року забороняється, як духовенству, так і вірним, брати участь в цих молитовних зібраннях. В обіжнику говориться так:

„З благословення Блаж. Владика Митрополита Андрея доводимо до відома всього духовенства й управ громад, що рішенням Консисторії УГПЦК з 14-го березня 1980 року рішенням забороняється всі відхилення від віками установлені

богослужбової практики Православної Церкви. Все духовенство зобов'язане точно придержуватися богослужбової практики (при звершуванні богослужень Св. Тайства, треб і молій), які подані в збірнику п. н. „АРХІПАСТІРСЬКЕ ПОСЛАННЯ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНІШОГО МИТРОПОЛИТА ІЛАРІОНА ДО ДУХОВЕНСТВА УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ” з 21-го вересня 1956 року”.

У згаданому посланні Митрополита Іларіона є сказано:

„Молитися разом з іншовірними або публічно молитися за них наша Православна Церква забороняє своїм членам (Правила Апост. 54 і 65; 7 канон III Вселенського Собору; Лаодик. 33). Забороняється також і святкувати з ними вкупі (Лаодик. 37)”.

Також в „Порадах і вказівках Священного Єпископату Української Греко-Православної Церкви в Канаді” з 2 квітня 1971 року було потверджено попереднє становище і в 11 точі сказано так: „Священик нашої Церкви не може служити з священиком іншовірним, ані в своєму храмі, ані чужому”.

Та не лише наша Українська Православна Церква стоїть на такому становищі у відношенні участі в богослуженнях з іншовірними. Таке становище проголосила Вселенська патріархія у посланні Вселенського патріарха Атеніогораса і Священного Синоду патріархії з 31 січня 1952 року. Беручи до уваги існуючі обставини, виворені екуменічним рухом на ліво-американському континенті, Постійна Конференція Православних Канонічних Єпископів в Америці 17 травня 1962 року прийняла ці самі засади у відношенні до богослужень з іншовірними. У рішенні сказано, що православні священики не повинні служити ані брати участі в міжконфесійних богослуженнях. Православні священики не можуть навіть виступати з будь-яким словом на міжконфесійних молитовних зібраннях у священничому православному облаченні, а головню хоч би лише в єпитрахілі. Таке саме розпорядження дав Митрополит Іларіон для всього духовенства в час відзначення 100-річчя Канади, забороняючи всяку участь в між-церковних моліннях і богослуженнях, а коли треба було вголосити відповідне слово на загальних зібраннях, то це мало бути „не в церковних ризах і навіть не в єпитрахілі”.

Таке рішуче наставлення Православної Церкви до молитовної співучасті з іншовірними основане на догматичній науці Православної Церкви. Ніхто, ані духовенство, ані вірні, не мають права порушувати науку і церковну дисципліну Православної Церкви. В Православній Церкві спільна молитва є виявом однакової істинної християнської віри.

Ми на початку кожної Св. Літургії молимося „за розквіт Святих Божих Церков і за з'єднання всіх”. Але ця єдність мусить бути в єдності віри, як про це ми молимося при кінці Св. Літургії: „Єдність віри й спільність з Духом Святим випросивши самих себе й один одного, і все життя наше, Христу Богові доручимо”.

Різниця між християнами є саме в тому, що по-різному вірують. Протестантські деномінації не приймають церковних богослужень так, як це ми приймаємо. В їхніх богослуженнях немає святости, до яких ми призначені. Вони не визнають Святих Тайств, як це ми визнаємо. Вони не визнають Священства, як Тайства Церкви та й не мають апостольського переємства, Тому не може бути ніякого молитовного спілкування між православними і іншовірними.

Тому члени Православної Церкви, а головню священики, які через свою байдужість та в погоні за популярністю наважуються брати участь в неправославних богослуженнях, вони порушують науку і церковну дисципліну Православної Церкви та повинні бути свідомими наслідків цього порушення.

МОНОГРАФІЯ ПРО ГОЛОД В УКРАЇНІ В 1933 Р.

Від жовтня 1980 р. Марко Царинник працює над монографією про голод в Україні, що був штучно влаштований советським режимом в 1932-33 роках. Впродовж двох тижнів Марко Царинник був у Вінніпезі з метою популяризації справи дослідів про український „голокошт” та зібрання матеріалів. До Вінніпегу він прибув на запрошення Славистичного відділу Манітобського університету та українського студентського товариства. Він мав кілька викладів в університеті. Також мав інтерв'ю з репортерами місцевої газети та телебачення. 1 лютого ц. р. мав окрему доповідь в УВАН (Українській Вільній Академії Наук) на тему матеріалів до студій цієї важливої справи в житті нашого

народу.

Марко Царинник народився в 1944 р. в Німеччині. До Америки прибув після другої світової війни разом з батьками, які поселилися у Філадельфії. Його батьки походять з Харкова. Виховувався в українській православній громаді Св. Покрови, де навчався в парафіяльних школах, а також в Пласті. Після закінчення середньої школи студіював в університеті у Філадельфії. Університетські студії закінчив в ділянці англійської літератури. Прекрасно володіє українською і англійською мовою і дотепер перекладав дисидентську літературу з України, для англійськомовних видавництв. Тепер розпочав студію про голод в Україні в 1932-33 роках в рамках гарвардських студій. Весною 1983 р. монографія має бути закінчена як в українській, так і англійській мові.

НОВІ ВЕСІЛЬНІ ОБРЯДИ В УКРАЇНІ

У „Вістях з України” за грудень 1980 р. С. Крещук описує теперішні весільні обряди в Україні. Советська влада за понад 50 років свого режиму не змогла усунути церковні і народні традиції християн, шлюбів. Тепер влада намагається у старі традиції втиснути новий зміст.

Опис є про „Палац щастя” у Луцьку на Волині. Міститься він у двоповерховому будинку на вулиці Шевченка. Оснований він 10 років тому. Кожної п'ятниці тут ведуться „зорини”, так називається новий обряд надавання дітям імен. По суботах відбуваються шлюби, що мають більшу урочистість та стягають більше людей.

СЛОВО НА НЕДІЛЮ М'ЯСОПУСНУ

Християнський світ щороку урочисто відзначає той день, коли на землю прийшов Спаситель, Ісус Христос. Той святочний день ми урочисто відзначили за нашим релігійним законом і українським звичаєм того свята.

Тепер ми за нашими богослуженнями спускаємо ту науку, яку прийіс нам наш Спаситель, Ісус Христос. Він об'явив нам Божу волю в усій її повноті, і проповідуючи її народові, казав: „Слова, які Я говорю, то не Мої слова, а слова послававши Мене Отця“ (Івана 7:16), і... „Я Сам від Себе нічого не дію, але говорю, як Отець Мій Мене був навчив“ (Івана 8:28).

Об'явивши нам, людям, Божу волю, Ісус Христос засвідчив і підтвердив її цими

Обряд шлюбу збирає більше людей. На першому поверсі „Палацу щастя“ в одній кімнаті збирається молода з сватками. В іншій кімнаті, на протилежній стороні, прибирається молодий з боярами. У відповідний час розпорядниця палацу викликає імена молодят. Під звуки маршу Медальсона молодята ідуть поруч сходами на другий поверх. За ними ідуть батьки, бояри, друзки, свати та інші гості, переважно барнистими українськими рушниками.

На другому поверсі вони підходять до стеду з написом „ПАМ'ЯТЬ ПРО ТИХ, ХТО ВІДДАВ СВОЄ ЖИТТЯ ЗА БАТЬКІВЩИНУ — СВЯЩЕННА“, і тут молодий запалює смолоскип від вічного вогню, що горить у чані. Після цього молодята уходять до зали реєстрації. Тут хор чи бандуристи зустрічають пісню „Ідіть, ідіть, заміряні, продліні“. Державний наставник (жрець нових традицій) виголошує привітання та запитують: „Чи готові бути вірними одне одному?“ Молодята відповідають: „Так“. Після цього дружка і сват простеляють під ноги молодим вишпаний рушник. Молодята стають на рушник і за старим звичаєм обмінюються перснями. Хор в цей час співає: „Зелені барвінку, стеліся“. Молодята запроваджуються до стола та підписують сімейний договір (контракт) і після цього вони улажуються одруженими. Тут їх вітають з одруженням та обдаровують квітами та ібдарушками. Весільний кортеж від „Палацу щастя“ направляється в центр м. Луцька і молодята складають квіти під пам'ятником Леніна, а також під обеліском Вічної слави.

Ця офіційна частина закінчується українським традиційним весіллям зі всіма його народними звичаєм.

На Волині тепер діє понад 300 таких палаців і кімнат урочистих подій, які прибрані та умебльовані для нових традицій. Для виконання і приготування цих обрядів є призначений персонал, що складається з півторитисячі осіб. Музично-хоровий супровід здійснюють 41 хор, 63 вокальних груп, 10 тріо бандуристок. „Палаці щастя“ своїм завданням мають ще забезпечити автотранспортом та фотографуванням.

Уведення нових обрядів є для того, щоб заступити церковні обряди, до яких народ привик. Зауважується досить велике число людей, які мають слідувати та впроваджувати нові традиції. Волинська область має 21 міст і містечок та 1077 сіл і хуторів з понад один мільйон населення.

Уведення нових обрядів — це є однією з форм атеїстичної боротьби влади з Церквою. Таким чином всі, що працюють в „Палацах щастя“, також займаються атеїстичною пропагандою.

словами: „Легше небо й земля проминеться, аніж одна риса з Закону загине“ (Луки 16:17), або: „Поправді кажу вам, що ні одна буква, ні один значок із Закону не загине, аж поки все збудеться“ (Матв. 5:18).

Маючи це свідчення Боже, ми, християни, не можемо мати жодного сумніву в тому, що всі обітниці Божі збудуться у призначений Богом час. Серед усіх обітниць Божих, виявлених в євангельському навчанні Ісуса Христа, особливе значення має вчення Його про загробне життя і про праведний Страшний Суд. Це вчення Христове є одним з основ православної християнської віри, і ми живемо в цій вірі. А щоб кожний християнин завжди про це напам'ятав, то вчення про друге пришестя Христове для остаточного праведного суду Його, було внесене на першому Вселенському Соборі (325 р.) до Символа Віри, тими самими словами, що їх сказав Ісус Христос, і що вони стоять на початку цієї читаної Євангелії, яку ви вислухали.

Цей Символ Віри, як молитва, що починається словом „Вірую“, читається і співається на богослуженнях наших і ми самі в наших щоденних молитвах домашніх говоримо оці слова: „І знову прийде у славі судити живих і мертвих, і царству Його не буде кінець.“

Науку про Царство Боже, що започатковується тут, на землі, в приналежності до Христової Церкви, а продовжується в загробній вічності, Ісус Христос представив у численних своїх притчах: під видом господаря, що розраховувався з своїми слугами, під робітниками в винограднику, під пишесною й куклем та іншими, де ми бачимо, що, чи то цар, чи господар, хвалить і нагороджує одних, та осуджує і карає інших, залежно від їхніх заслуг.

Найвизначніше Ісус Христос представив загробне життя у притчі про багача і Лазаря. В тій притчі Він назвав два місця позагробового світу: місце радості й насолоди — „Авраамове лоно“ (рай) і місце терпіння й мук — пекло. З притчі цієї знаємо, що багач жив розкішно: їв, пив і веселився щоденно, і в цьому заключалося все його життя. Його не обходив нещасний Лазарь, який тяжко хворий лежав біля його воріт, і жадний був тих недоїдків, що ними живились пси багача, та й тих він не мав. Багач його бачив, та щічим йому не допоміг. Тільки смерть змішувалась над ним, і покінчила його страждання. Він помер, і ангели віднесли його душу на „лоно Авраамове“. Помер і багач, і похоронили його, і терпів мук в пеклі, він побачив Лазаря на „лоні Авраамовім“. Виходить, що багач бачив коло своїх воріт Лазаря за життя і його терпіння, він пізнав його на Авраамовім лоні, і став просити Авраама, щоб він послав Лазаря в світ до його багачевих братів, попередити їх, щоб вони не жили так, як він жив, та щоб і вони не попали до пекла, так як він поцав. Тут багач сам себе осудив, бо признався, що він жив не так, як належало жити. Він знав самого себе, і тільки собі догоджав і був осуджений. Знову ж Лазарь не тому попав у місце блаженства, що він був бідний, а тому, що в своєму тяжкому стані життя він не нарікав на Бога й терпеливо переносив свої страждання.

Коли ж ми до вже сказаного додамо зміст нинішньої Євангелії, яку ми вислухали, то картина того праведного Суду Божого, заповідженого нам Самим Ісусом Христом, знову оправдає і, конечно, Коли на нашу людську думку, всяка кривда

Євангелія, що читається В НЕДІЛЮ М'ЯСОПУСНУ

Сказав Господь: „Як прийде Син Людський у славі Своїй, і всі святі ангели з ним, тоді сяде на престолі слави Своєї; і зберуться перед Ним усі народи, і відділить їх одних від других, як пастух відділяє овець від козлів; і поставить овець по праву руку Свою, а козлів по ліву. Тоді скаже Цар тим, що по праву руку Його: „Прийдіть, благословенні Отця Мого! Осягніть Царство, що приготоване вам від створення світу. Бо голодував Я, і ви дали Мені їсти; жадав пити, і ви напоїли Мене; подорожним був, і ви прийняли Мене; нагим був, і ви одягли Мене; нездужав, і ви відвідали Мене; у в'язниці був, і ви прийшли до Мене“. Тоді озвуться праведники, кажучи Йому: „Господи! Коли ми бачили Тебе голодного і нагодували? Або, як Ти жадав пити, і напоїли? Коли ж ми бачили Тебе подорожним, і прийняли Тебе, або нагим, і одягли? Коли ми бачили Тебе нездужим, або у в'язниці, і прийшли до Тебе?“ І відповідаючи, Цар промовить до них: „Істинно кажу вам, коли ви вчинили це одному з цих найменших братів Моїх, то Мені вчинили“. Тоді скаже й тим, що по ліву руку: „Ідіть від Мене, прокляті, в огонь вічний, приготований дияволу й аггелам його: бо голодував Я, і ви не дали Мені їсти; жадав пити, і ви не напоїли Мене; подорожним був, і не прийняли Мене; нагим, і не одягли Мене, нездужим і у в'язниці, і не відвідали Мене“. Тоді озвуться до Нього й ці, і скажуть: „Господи! Коли ми бачили Тебе голодним, або спрагненим, або подорожним, або нагим, або нездужим, або у в'язниці, та й не послужили Тобі?“ Тоді озветься Він до них, кажучи: „Істинно кажу вам, коли не вчинили ви цього одному з цих найменших, то й Мені не вчинили“. І підуть ці на муку вічну, а праведники на життя вічне“.

(МАТВИЯ 25:31-46)

і несправедливість, яку чинять одні другим, всяке злочинство, якого допускаються сильніші над слабшими, повинно бути осуджене і винуваті покарані, то що вже говорити про справедливість нашого Отця Небесного? Він Свою науку про Царство Небесне (Царство Боже) порівнював до світського царства. Цим давав зрозуміти, що як у світському царстві існують закони, які охороняють справедливість і спокій людей, нагороджують за добрі вчинки й карають за злочинства, то тим більша справедливість Божа буде виявлена на Його суді. Ніхто того суду не омине.

Христос каже: „І зберуться перед Ним всі народи“... Не каже Він, що зберуться віруючі, чи тільки християни, а каже „ВСІ“, дебо і віруючі, і безбожники, і звернуться над усіма той судовий акт. Христос відділить праведних від грішних, і підуть одні до мук вічних, а інші на життя вічне.

З судового процесу ми бачимо, що віру повинні супроводжувати відповідні добрі вчинки. Без добрих вчинків — віра є мертва (Якова 2:17).

Нехай же образ budouго Суду Божого, представлений Ісусом Христом, завжди буде живим у нашій пам'яті. Живімо так, щоб той суд був для нас не страшним, а радісним. Амінь.

Протопресвітер д-р Сергій Герус

Прот. Тарас Славченко

ПРО КОМПЮТОРИ Й НАШ МОЗОК

В одній із англійських газет мені довелося прочитати міркування знаного журналіста. Журналіст твердить, що людський мозок — це своєрідний компютор, у якому відкладаються різні відомості, а потім ми можемо ними користуватися, пригадуючи почуте, побачене.

Хоч і модно в наш час говорити про компютори, називаючи нашу добу добою компюторів, але порівняння людського мозку з компютором — не цілком вдале, бо тим, по-суті, зменшується ролія мозку. В компютор можна зареєструвати будь-які відомості, — він нічого сам не вирішує, його запрограмують люди. Компютори створені людьми, тому, хоч вони й важливі апарати, але в них немає життя, жодної духовності, жодної здатності до пізнання, мислення.

Мозок же, як і ціла людина, — це творіння Боже, в якому зосереджено центр життя людського організму. Тому не випадково, в останні часи лікарі встановлюють смертність людини не тоді, як перестало битися серце, а коли перестав діяти мозок. Тому мозок — це безмірно більша досконалість, аніж будь-який компютор теперішнього чи майбутнього часу.

Видатні вчені-біологи вважають, що навіть одна клітина мозку є більш досконалим творінням, аніж найкращий компютор. А не забуваймо, що наш мозок складається з мільярдів живих клітин, матеріяльних клітин, які променюють духовістю.

Все самий незаперечний факт, що мозок, матеріяльне тіло, що є часткою живого організму людини, функціонує в автоматичній злагодженості з усіма органами й частинами тіла, з усіма фізіологічними процесами в людському організмі, породжує думки, ідеї, духовність. Якраз через мозок людина відчуває духовне життя, пізнає свою єдність з Творцем і вселиною, — тому мозок не можна порівнювати ні з компюторами, ні з будь-якими машинами чи апаратами, які завжди є мертвою матерією. Сама проста логіка каже нам, що то абсурд — порівнювати живе з мертвим.

У нашій мозку в якійсь невидимий спосіб реєструються різні відомості про різні факти, події, які створюють певну суму знань. Всі здобуті (невидимо зареєстровані) відомості ми здобуваємо в основному або слухом, або зором, або одним і другим, як також іншими засобами наших чуттів: дотиком, нюхом, смаком.

Як, в час пізнання самих різноманітних фактів, все те запам'ятовується, як воно відкладається в нашої пам'яті, як також — як ми можемо пригадувати почуте, побачене багато років тому, правду кажучи, — ніхто не знає. Семидесятилітній чи восьмидесятилітній чоловік може відтворити мелодію, яку чув у дитинстві, а як і де все те зберігається, в якій спосіб живі клітини мозку, які увесь час живуть і оновлюються, можуть все те зберегти, відтворити, пригадати нам — ми не знаємо. Того не знають і не можуть пізнати ті ж мудрі люди, які створили найбільш досконалі компютори.

Тому чесні люди-вчені завжди мусять визнати, що створена досконалість і доцільність нашого мозку, як і цілого людського організму (можна додати — всього творіння в світі) — є поза досягом нашого людського пізнання, бо то творіння великого й недосяжного Бога-Творця.

Коротше сказати, мозок людський — це творіння Боже, тому воно безмірно досконаліше від творіння людського — компютора чи будь-яких машин, чи апаратів.

Але створення будь-яких апаратів людиною не може бути якоюсь самостійною її заслугою, бо ж вона все те створює засобами Божого творіння (мозку) й створює всілякі апарати й машини тільки з різноманітних матеріялів, які є також творінням Божим.

Енергія. Будь-який компютор, щоб діяти, мусить бути підключений до електричного джерела енергії. Без енергії — компютор — це звичайна мертва матерія, брут.

Мозок у живій людині не потребує жодної зовнішньої енергії, він користується внутрішньою енергією нашого тіла. Без жодних наших старань кров безперервно оживляє й оновлює наш мозок, очищає його, огріває. Все те робиться безперервно десятками чи й сотнями років без жодних змін частин.

Але звернімо увагу ще на одну винятковість мозку — наш мозок думає... Як матеріяльні частки мозку починають думати, виявляють одухотворене життя, як уже згадано попередньо, ми не знаємо, але з пізнання тих духовних функцій, дій, ми неминуче приходимо до висновку, що Бог не тільки створив ті клітини мозку, а постійно їх одухотворює, намагає невидимо, але відчутною духовною енергією — благодатною Божою силою.

Слова можуть бути інші, але коли ми не приймемо той висновок про одухотворення Богом матеріяльних клітин мозку й намагає їх духовною благодатною силою й здатністю, то ми ніколи не зрозуміємо дини й виключно здатність мозку: думати, породжувати чи приймати ідеї, відчувати й прагнути до краси, до правди, прагнути до творіння у різних галузях, виявляючи тими властивостями свою подібність до свого Творця.

Ті духовні властивості — це не те, що ми придбали своїми людськими стараннями, а те, що ми отримали ті неопцінні дари від Творця, їх ми тільки маємо розвивати.

Автор цих рядків переконалий, що невидима душа людська, яку Бог-Творець вдихнув людині при творінні, будучи часткою божественного, вічного, одухотворює матерію мозку, яка в наслідок того породжує і думки, і витворює всі духовні прагнення в людині та спонукує її до духовного, інтелектуального життя.

Тому-то в нормальних людей завжди було й є прагнення пізнати джерело їх-

нього духовного паснаження, прагнення пізнати їхнього Всемогутнього й Премудрого Творця, прагнення пізнати Його волю. Нормально, коли людина не звична, не спокушена злим духом, вона, як стрілка компаса, завжди спрямована на північ, до магнетного полюса, так і людина буде спрямована до єдиного з джерелом свого творіння й життя — до Бога-Творця, буде прагнути виконати волю Його.

Людина, яка хоче пізнати свого Творця, не тільки читає Святе Письмо, але вона присвячує свою увагу, старання й здібності для вивчення створеного Богом світу. Бо ж, як давно відомо, по творінню, по пізнанню творіння пізнається й самого Творця.

Пізнання Творця, розуміння Його великої й всеосяжної любові до людей — Його творіння, неминуче приводить людину до прагнення бути в єдності зі своїм Творцем. Несамомовіць свідчить:

„Початок премудрості — страх перед Господом, — добрий розум у тих, хто виконує це...” (Пс. 110:10).

Тут не треба нам розуміти „страх перед Господом” як звичайну боязнь, але людина, яка в пізнанні Бога дійшла до розуміння про безмірну велич Творця, про Його неосяжну могутність і премудрість, про Його любов до людей, — неминуче приходиться до благоволення перед Богом-Творцем.

Зродження отого благоволення приводить до упокорення перед Ним. Людина, яка свідомо приходиться до такого упокорення перед Богом, є людиною розумною, тому то й твердить несамомовіць, що „добрий розум у тих, хто виконує це”, бо то й є „початок премудрості”.

Людина, яка спромоглася на початок премудрості, для неї поклоніння Богові приходиться не як примус, а як жива потреба. Також людина, яка зростає у премудрості Божій, вона приїде до пізнання того великого дару Божого для людей — мозку, який одухотворений Духом Божим, є постійним джерелом нашого всебічного духовного й інтелектуального життя.

ЛІТНІ КУРСИ
УКРАЇНОЗНАВСТВА

будуть відбуватися в Інституті ім. П. Могили у Саскатуні від 5 липня до 7 серпня 1981 р.

Управа Інституту
ім. П. Могили

Слухайте

Місійні радіопрограми УГПЦеркви

КОЖНОЇ НЕДІЛІ З ТАКИХ РАДІОСТАНЦІЙ:

ВІСНИК, Манітоба	CKJS	810	4:00 година дня
САСКАТУН, Саскачеван	CFCQ	600	7:30 вечера
КЕМРОВА, АЛЬБЕРТА	CFCW	790	9:00 вечера

Ці програми надає Місійний відділ при Консисторії УГПЦК.
Керівник радіопрограм — прот. д-р Григорій Улод

“БЛАГОВІСНИК” — СХІДНЬОЇ СПАРХІЇ

передаються кожної суботи з радіостанцій:

ТОРОНТО, ОНТАРІО — CHIN — 101 FM год. 5:30 вечера

Керівник програми — інж. Петро Родак

Координатор — прот. Т. Славченко

В ОБОРОНІ РІДЖАЙНСЬКОГО ВЧИТЕЛЬСЬКОГО СЕМІНАРЯ

10 квітня 1978 р. д-р Н. Д. Голубицький з Едмонтона, виголосив на радіопрограмі Західної Епархії УГПЦеркви свою промову на тему: „Український Голос” — провідна газета українців Канади”. Пізніше ця промова була надрукована в „Віснику” ч. 18, за 15 вересня 1980 р. та передрукована в „Українському Голосі” ч. 49, за 10 грудня 1980 р. Обговорюючи старання канадських французів і англійців прихилити українських імігрантів з-перед першої світової війни на свій бік та їх засмілювати при допомозі своїх Церков, д-р Голубицький між іншим говорить:

„Англійцям, в тім відношенні, було трудніше, хоч до цієї проблеми приступали, на мою думку, трохи культурніше. Для прихилення нас до свого боку, вони також підходили з релігійної сторони. В таких місцевостях, як Тулон в Манітобі, Реджайна в Саскачевані, Вегревіл в Альберті і може ще де, вони позакладали місійні „домі” для наших хлопців і дівчат, звідки вони, денними годинами, вчачали до місцевих шкіл, а вечорами слухали лекцій на релігійні теми, розуміється, протестантського визнання і пояснення. Ціль таких домів, як можна догадатися, була випускати апостолів їхнього стилю, при допомозі яких ми також мали б засмілюватися і остаточно зліквідуватися, як національність” (підкреслення моє — СВС).

Як бувший питомець українського вчительського семінара в Ріджайні (Ruthenian Training School), уважаю своїм обов'язком стати в обороні моєї Альма матер, і спростувати деякі неточні інформації, подані про неї д-ром Голубицьким у його промові. І так:

1. Семінар у Ріджайні не був „місійним єдомом” для наших хлопців і дівчат, закладений протестантською місією, а була це державна установа чи школа для підготовки й виховання учителів, яка була під безпосередньою опікою і наглядом Міністерства Освіти провінції Саскачевану. В мене до нині зберглося декілька урядових листів відносно цього семінара. — одні з них підписані заступником Міністра Освіти (Augustus H. Ball, Deputy Minister of Education), а інші провінційним аудитором (G. L. Hopkins, Provincial Auditor), отже урядовими особами, а не якими-сь протестантськими місіонерами.

2. „Денними годинами” питомці семінара не „вчачали до місцевих шкіл”, і не потребували, бо семінар мав своїх власних учителів і всі виклади відбувалися у власній викладовій залі, що становила частину семінарських забудовань, у яких містився також гуртожиток для питомців та помешкання для принципала і його родини.

3. Не відповідає дійсному станові також твердження, що пібито питомці семінара „вечорами слухали лекцій на релігійні теми... протестантського визнання і пояснення”, бо таких лекцій питомцям рідше не подавалось. Фактом є, що релігійним переконанням та церковною приналежністю питомців управа семінара не інтересувалася, і за питомцями, під широким оглядом, залишалася цікавита свобода.

4. І ще одно: питомці протестантських місійних „домів” мали утримання безплатне, а ми в семінарі за своє утримання платили. Перебуваючи в семінарі протягом двох академічних років — 1910-1912, я першого року платив по \$17.35 місячно, а другого року по \$23.25 місячно, і до сьогодні маю на це посвідки. На нинішні часи це була б мінімальна сума, але не в тих часах, коли робітник заробляв всього

по 20-25 доларів місячно. Отож ясно, що, з якого б то боку не брати, Ріджайнського семінара ніяк не можна зачислити ані порівнювати до протестантських місійних „домів”, як зробив автор згаданої промови.

На цьому я думав кінчати, але пригадався ще один історичний „ляпас” про цей семінар, що знаходиться в „Історії поселення українців у Канаді” Ю. Стечишина, якого вважаю за потрібне виправити. А це, на сторінці 293 цієї важливої праці сказано, що семінар у Ріджайні заіснував у 1911 році, а він фактично заіснував два роки скоріше — в 1909 році, і за перших

два роки його існування з нього вийшов гарний гурток активних і повних посвяти для української справи — учителів, народних робітників, а між ними бл. п. Йосиф Богоніс, мій учитель (улітку 1910 р.), а значно пізніше довголітній співробітник на церковно-громадському полі в Вінніпезі — як дяк і учитель Недільної школи, як довголітній член Консисторії і вчитель церковного співу як у Духовному Семінарі, так і в перших роках існування Колегії Св. Андрея, а поза тим всім брав активну участь в інших ділянках в церковно-громадському житті. Хай же пам'ять про нього та про всіх інших наших піонерів-просвітителів живе з роду в рід.

о. С. В. Савчук

„ІСТОРИЧНИЙ ШЛЯХ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОСЛАВ'Я”

Твір прот. д-ра Григорія Удода, назва якого „Історичний Шлях Українського Православ'я”, є твором унікального характеру. Його унікальність полягає в тій меті, яка спонукала прот. д-ра Г. Удода цього роду твір скомпонувати, і в тій методі, якою він послужився для здійснення цієї своєї меті.

Мета цього твору — показати факт органічного пов'язання православ'я в українського народу з істотою всієї його духовності.

Авторові твору очевидно йшлося про те, щоб показати сутність і роль православ'я в українській сфері кризь призму душі українського народу.

Вислів „душа народу” є одним з продуктів модерної психології, основоположником якої був Вільгельм Вундт. Це він створив термін (німецький) „Volkseele”, що означає душу народу (folk soul).

Синтеза рідної мови, рідних звичаїв та органічно зрощеної з ними віри народу — це є те, що В. Вундт назвав душею народу.

Той факт, що прот. д-р Г. Удод показав історичний шлях православ'я в українській сфері — не окремо, а в контексті історії українського народу, його побуту, народних пісень, стилю українського будиництва, національно-народної поші і т. ін., ілюструє собою роллю віри Христової як одного із складників душі українського народу — таких його почувань, що притананні тільки йому.

Хоч сутність православ'я (його догмати, таїнства і т. ін.) є універсальною, то його форми вже в самих початках історії християнства були різні. Їхня різничкованість була вислідом очевидною й природною. Цей факт, що той національний ґрунт, на якому християнство виникло, відрізнявся від національного ґрунту кожного іншого народу.

Український народ сприйняв (перечував) християнство перш за все своїми почуваннями — такими почуваннями, що були і є тільки в українці. І саме в цьому сенсі треба говорити про „українське православ'я” — про віру, що сприйнята на ґрунті українського духа.

Метода, за допомогою якої прот. д-р Г. Удод здійснив мету цього свого твору в історії місійної діяльності Української Православної Церкви, являє собою методу унікальну тому, що „Історичний Шлях Українського Православ'я” він показав „мовою картин і пісень, що пов'язані в одностороннє не тільки своєю синхронізацією, але й також симфонією своєї тематики.

„Історичний Шлях Українського Православ'я”, як твір, — це не розповідь історії, а картина, а павляки: це історія, що написана образами й піс-

нями, а авторові спорадичні пояснення (власне, пояснення, не коментарі) є тільки додатком до неї.

Завдяки цій методі, глядач, що положений образами й тонами, цілком природно стає диспонуваним сприймати цю історію головню своими почуваннями, — так, як послі Володимира Великого сприймали богослуження в Соборі Св. Софії (Hagia Sophia) в Царгороді, і тому вони „не знали, чи на землі вони були, чи на небі”.

Але в цьому випадку є та різниця, що „Історичний Шлях Українського Православ'я” — це, сказати б словами поета Олеся, „з журбою радість обнялася”. Глядач мусить бути пригтованим на те, що він, хоч-не-хоч, мусить стати живою частиною цієї історії, і разом з „мертвими, живими й ненародженими” українцями пережити їхні триумфи, їхні трагедії, їхні надії.

Тому що самий розмір цього твору великий, немов короткометражний, одногоднинний фільм, а насиченість його змісту надзвичайно інтенсивна, він проектує себе на душу глядача з такою силою, що її „печать” назавжди залишається в його душі.

Про цей твір, що є інвенцією прот. д-ра Г. Удода (і він скомпонований його особистими зусиллями — з його такої власної ініціативи), у сенсі відношення між його розміром та змістом і значенням можна сказати словами „non multa, sed multum”.

До відзначення 1000-ліття хрещення України залишилося вже, відносно, небагато часу: тільки сім років.

Для всіх тих, що вже знайомі з цим твором прот. д-ра Г. Удода, він напевно став немов би вступом до зустрічі з нашим Роковинами 1000-ліття хрещення українського народу.

Юрій Мулик-Луцик

ОТЕЦЬ ЙОСИФ ЖЕЛЕХІВСЬКИЙ УПОКОЇВСЯ В ЗСА

Митр. прот. Йосиф Желехівський, священник Української Православної Церкви в ЗСА упокоївся 13 листопада 1980 р. в Мемфіс в Америці.

Отець Г. Желехівський народився в Україні. До Америки прибув в 1912 р. В 1919 р. в Чикаго був рукоположений в сан священника Української Православної Церкви. Спочатку був священником в парафіях в центральних стейтах, а пізніше в східних стейтах. Багато допомагав новим емігрантам після другої світової війни. В 1959 р. відійшов на спочинок, але священничої праці не залишав аж до кінця свого життя і обслуговував маленьку громаду в Мемфіс. Вічна йому пам'ять!

Fr. W. Makarenko ordained

On the 16th of November 1980, in the cathedral parish of St. John the Baptist in Edmonton, Alberta, His Grace Archbishop Boris consecrated Deacon William Makarenko into the priesthood of the Ukrainian Orthodox Church of Canada.

Father William was born in Germany on the 29th of July, 1947. Together with his parents, he emigrated to Canada, and settled in Sudbury in 1949.

During his stay in Sudbury, Reverend Makarenko received his education culminating in a B.A. degree in Political Science from Laurentian University in 1969. Theological education Rev. William received at St. Andrew's College in Winnipeg, Manitoba, receiving his Licentiate of Theology in 1974.

Rev. William was ordained into the Deaconate of the Ukrainian Orthodox Church of Canada, on December 14, 1974, in the Chapel of St. Andrew's College, by His Grace Archbishop Boris. As deacon, Rev. William served at the College Chapel and in various churches in Winnipeg and area.

On March 14, 1977, Rev. William and his family moved to Calgary, Alberta where he served at the Church of St. Volodymyr The Great. On April 14, 1980, Rev. William moved to Edmonton where he was appointed cathedral deacon by His Grace Archbishop Boris.

Rev. William again moved to Winnipeg on January 14, 1981. Presently, he assumes the post of Missionary-Priest, of the Ukrainian Orthodox Church of Canada.

Conference of the Ukrainian Orthodox Metropolises

A rotational conference of the three Ukrainian Orthodox Metropolises in the Free World will be held in Winnipeg, the 13-15 March, 1981. This conference has been planned for November of last year, but had to be deferred because of Metropolitan Mstyslav's illness. The last conference of this nature was held in Bound Brook, New Jersey, in 1979.

Attending the conference will be all bishops of the three Metropolitan Sees concerned and representatives of the respective Church Administrations.

The programme, it is presumed, will deal mainly with preparations to mark the 1000th anniversary of introduction of Christianity into Ukraine and the 1000th anniversary of the Ukrainian Orthodox Church, as well as the proposed union of the Churches in Australia.

Chairman of the Consistory Presidium in Oshawa

The Annual General meeting of the parish of St. John the Baptist in Oshawa was held on Sunday, January 25, 1981, with Very Rev. Dr. H. Udod, chairman of the Consistory Presidium, as an attending visitor.

Very Rev. H. Udod participated in the Sunday Liturgical service and gave a sermon on the topic "Christ, the Light of the World", in which he emphasized that the teachings of Christ which He began in Capernaum, are propagated by the Church constantly and without interruption. In his sermon Very Rev. Dr. H. Udod also dwelt on our preparations to mark the 1000th Anniversary. A Moleben Service was conducted following Divine Liturgy to mark the anniversary of the declaration of the short-lived independent Ukrainian State, and to honor those who fell in the struggle. The Church Choir under Makar Sushko's direction sang during both services.

In the afternoon, Very Rev. Dr. H. Udod addressed the General Meeting of the congregation. His remarks dealt with Church discipline and the duties and responsibilities of members and elected officials. He also reminded those present of

Rev. William married Larvasa (nee Kopatch) on July 12, 1969. They have two daughters: Natalie 10, and Tamara 6.

May God bless him in his priestly functions.

the resolutions and recommendations approved by the 16th Church Sobor.

The Meeting re-elected the incumbent executive board of which the president is Volodymyr Minisora.

Bishop Vasyly's Patron Saint Day

On the evening of January 14, 1981, the Orthodox clergy with their wives met at the residence of Bishop Vasyly to greet him on the day of his Patron Saint. The gathering was introduced by His Beatitude, Metropolitan Andrew.

The Prayer Service was conducted by Very Rev. Dr. H. Udod, chairman of the Consistory Presidium, who also extended greetings to the recipient of the honor and wished him the best in the New Year on behalf of all those present. Metropolitan Andrew added his good wishes.

His Grace Bishop Vasyly expressed thanks for the honor and the remembrance of the Day. The festive atmosphere heightened by the singing of carols, added to the overall enjoyment of the evening.

Catholic/Orthodox Consultation Issues New Recommendations

NEW YORK (RNS) — Decisions on the spiritual development and church membership of children in Orthodox-Catholic mixed marriages should be made by both parents, according to a new statement of the Eastern Orthodox Roman Catholic consultation.

Representatives of the major Eastern Orthodox churches and of the U.S. Catholic Conference's ecumenical secretariat, meeting at their 22nd consultation here, agreed that the decisions should "take into account the good of the children, the strength of the religious convictions of the parents and other relatives, the demands of their consciences, the unity and stability of the family..."

The question of the religious upbringing of the children in mixed marriages has long been a disputed point between members of the two churches because of the insistence of the Catholic Church that the children be baptized there and the refusal of the Orthodox to accept dual membership.

The recommendations "differ in certain respects from the present legislation and practice of our churches," the joint statement noted: it urged the respective hierarchies "to consider ways

of reformulating legislation and pastoral guidelines and of communicating these on the parish level."

The consultation suggested that where it appears that only one parent is willing to fulfill the responsibility for the religious education of the children, they should be raised in that partner's church. In other cases, however, participation in the life and traditions of both churches may take place "because of the proximity of doctrine and practice of our churches."

The Fifth Anniversary of Archpastoral Service of Archbishop Nicholas

TORONTO — December 21, 1980, was marked as the Patron Saint day of Archbishop Nicholas. This day also marked the fifth anniversary of his archpastoral duties.

The joint celebration was preceded by Divine Liturgy at St. Volodymyr's Cathedral, following which a reception was held in the auditorium. The local young people presented him with a bouquet of flowers. A number of greetings from many organizations were tendered in honor of the occasion.

V. Litvinov was the M.C. at the banquet. The chairman of the parish, V. Ivanysky, gave an address. The church choir directed by V. Rodak presented several choral numbers. His Grace Archbishop Nicholas expressed his heartfelt thanks for the honor accorded him on this occasion.

The Vatican State

The Vatican is not merely the centre of the Catholic Church, but also an independent and self-governing state. In the Middle Ages the Vatican State occupied the major portion of present day Italy. At present, it occupies a territory of some 108 acres. Its nominal head is the incumbent Pope. Vatican, as an independent State, has representatives in every country with which it maintains diplomatic relations. The population of the Vatican State according to census figures for 1980, numbers 352, consisting of the Pope, 35 Cardinals, 154 Vatican representatives domiciled in the various countries, 68 members of the Swiss Guards (a form of military), and 62 civil servants with their immediate families. There are many more people in the Vatican who are citizens of other countries, mainly Italians.

ON PRAYER ST. JOHN CHRYSOSTOM

Prayer is a great good if offered up from a thankful soul; if we are steadfast in it, so that whether we receive or do not receive what we pray for we at all times give thanks to God. For since He will sometimes grant what we ask and sometimes will not, in both cases it is to our gain: for whether you receive or do not receive the answer to your prayer, you have received in not receiving, and whether you succeed or do not succeed, you succeeded by not succeeding in that which you sought. For many times it is more profitable for you not to obtain what you have prayed for. For unless what we ask is expedient for us, it will certainly not be granted to us: so that it is equally a gain to obtain our request and not to obtain it.

Neither should we bear it with bad grace if the answer to our prayer is long delayed. Rather let us because of this show great patience and resignation. For can God not grant our prayers even before we ask Him? But He delays for this reason: that we may offer Him a fitting occasion of honouring us through His divine providence. Whether therefore we receive what we ask for, or do not receive it, let us still continue steadfast in prayer; and let us give thanks not only when we have received, but also when we have not received. For to fail in obtaining the desires of our heart when God so wills it, is not worse than to receive it: for we know not as He does what is profitable to us. And so whether we receive or do not receive, let us at all times give thanks to God, and receive with joy whatever shall seem most pleasing to Him.

For oftentimes God will delay, not as denying our prayer, but in His wisdom seeking rather for our perseverance, and desiring to draw us nearer to Himself; as a loving father when asked by his son for something will often do: withholding consent, and not from the will to refuse, but rather to encourage him in steadfastness.

That our prayers therefore be heard by God they must first come from one who is worthy of receiving. Secondly they should be made in accordance with the laws of God. Thirdly they should be unceasing. Fourthly it is required of us that we pray with earnestness, and not in a worldly manner. Fifthly that we join with Him in bringing them about, by asking only for what is fitting and expedient for us. But just as your prayers will be heard because of the fulfillment of these conditions, so likewise it may arise from these conditions that your requests will not be obtained; even though they who pray are just and worthy souls. For who was more just than Paul. Yet, because he asked for what was not profitable to him, his prayer was denied. For which thing thrice I besought the Lord, he tells us, and he said to me: *My grace is sufficient for thee* (2 Corinthians 12:8, 9). And who was more just than Moses? Yet neither was his prayer answered, the Lord saying to him: *It is enough: speak no more to me of this matter* (Deuteronomy 6:3). For when he prayed that he might be allowed to enter the Promised Land the Lord would not grant him his prayer. For it was not expedient.

There is yet another reason that may cause our prayer to go unanswered: namely, that though we pray we yet continue in sin. What did the Lord say to Jeremiah concerning the Jews? *Do not pray for this*

people: seest thou not what they do? (Jeremiah 7:16, 17). They will not give up their wickedness, He says, and yet you offer prayers for them? But I shall not listen. And if we pray against our enemies, God will not only not listen to us, but His wrath will fall also on us. Prayer is indeed a medicine. But if we not know how to apply it we cannot profit by its goodness.

How great a thing is perseverance in prayer we learn from the woman of Canaan, who in the end won from Christ what He had refused her at the request of the Apostles; and this she did through her persevering prayer. But we should ourselves seek pardon for our own personal sins, rather than that other should intercede for us. When we have to appear before men for judgment we need money, and we need to be servile, and to use care and diligence; for a ruler is not always disposed to grant favours, or even a hearing. So first we need to win over his ministers, and those who stand round about him; using money, and employing words in every kind of flattery, so that by their help we may obtain what we seek.

It is not so with God. When we ask Him for something there is no need of intermediaries. And neither is He more disposed to help us because He is asked by others rather than by ourselves. For He desires that we should often seek things from Him; to do this is greatly pleasing to Him. For it is in this alone that He becomes our Debtor: that He is pleased as often as we pray to Him; and gives us freely what we have not loaned Him. And should He see one who is indeed praying to Him with fervour, He will Himself pay down for us that which He has not received from us. But should we pray in an indifferent manner, He will be indifferent to our request; not because He does not wish to give, but because our prayer is acceptable only when we pray to Him with all our hearts.

ST. ANDREW'S COLLEGE AFFILIATION

WINNIPEG — The formalities of affiliation of St. Andrew's College with the University of Manitoba were concluded by an Act, the signing of which took place on January 28, 1981. The signatories to the document were the province of Manitoba, the University of Manitoba and St. Andrew's College. The event was marked by a banquet at the College. The affair ushers a new era in the academic history of St. Andrew's College.

The College was established in 1946 and consisted of two departments: the theological and high school academic leading to university entrance.

A new phase was introduced when the College became associated with the University in 1962. In 1964 a site on the University Campus was obtained on which the building was erected. During the following 18 years the College achieved a satisfactory status to warrant affiliation. Many changes in the structure of relations between colleges and the University occurred in the interim which necessitated new forms of approach to affiliation. 1972, the College inaugurated instruction in the Humanities division which the University recognized as accredited subjects. In 1977, the University

Senate approved a special affiliation status of the College, subject to certain reorganizational proposals dealing with the Humanities, with a view to creating a Centre of Ukrainian Canadian Studies. A separate Commission consisting of representatives of both bodies prepared a tentative prospectus. This was duly approved in 1980.

The affiliation is based on the provision of the creation of Ukrainian Canadian Studies Centre in the College. The Theological Department of the College is a separate entity, as well as the Library which the College maintains. These two departments are the sole responsibility of the College, financially and administratively.

The affiliation becomes binding as of this year. Financial assistance is limited to the activities and programme of the Centre.

The Act of affiliation recognizes the creation of a fully constituted higher educational institution. This applies only to the Centre, as such. Outside of the Centre, the costs of maintaining all other departments of study remain the responsibility of the Church and the Ukrainian Community.

BELIEVERS' COMMITTEE MEMBERS ON THE ALERT

Copies of two open letters written by members of the Christian Committee for the Defense of Believers' Right in the USSR were received by Keston College. The first written by Father Vasili, a Russian Orthodox priest, and dated May 17, 1980, reads:

"On May 16, I was summoned to the KGB headquarters for Moscow and the Moscow region. It appears that my entry into the Christian committee has been in the opinion of the state security body, detrimental to the interest of the USSR because my biographical details and declaration about joining the committee were published abroad.

"Recently, founding members of the committee, Father Gleb Yakunin and Viktor Kapitanchuk, were arrested. Committee member V. Shcheglov is under threat of arrest. In such a situation, the possibility of my arrest is not precluded.

"Should any materials or statements unfavorable to the Christian committee or its members be circulated in my name, I hereby request that they be treated as invalid and as contrary to my deep conviction about the value of the work done by the committee in defending believers' rights."

The second letter, from committee member Vadim Shcheglov dated Oct. 8, 1980, reads:

"I, Vadim Ivanovich Shcheglov, member of the Christian Committee for the Defense of Believers' Rights in the USSR, do hereby declare that all my activities within the committee were conducted in strict accordance with the aims set out in the committee's founding statement and with full observance of the laws of our country. Recently, I have become a target for illegal persecution by the authorities — my telephone has been arbitrarily disconnected and I am to be demoted at work. In the expectation of being arrested, I declare that I do not reject my views, nor any of my activities, as they were consonant with the aims of the committee and Soviet law.

"Should I be arrested and give any testimony which contradicts the above statement, such testimony would have been extracted from me against my will and conscience by the application of illegal methods."

THE HERALD

English Supplement to "Visnyk" (Official Publication of the Ukrainian Greek-Orthodox Church of Canada, Established in 1924).

Published semi-monthly by the ECCLESIA PUBLISHING COMPANY LTD.

Very Reverend T. Minenko — Editor

Editorial Office — 9 St. John's Avenue, Winnipeg, Man. R2W 1G8
Tel.: (204) 582-8709

SUBSCRIPTION RATES:

\$10.00 per annum in Canada — \$11.00 per annum Outside Canada
Single copies: Canada — 50 c. in USA — 55 c.

Address all subscriptions to: THE HERALD Circulation Department
9 St. John's Avenue, Winnipeg, Manitoba, R2W 1G8, Canada

SPIRITUAL TRADITION OF FIRST FOUR DAYS OF THE GREAT LENT

In accordance with the rubrics of the Orthodox Church, the Great Lent begins on Monday, March 9th of this year. It has a diversity of meanings for contemporary Christians. For some, it constitutes an annoying burden; many consider it an anachronism, and some others simply ignore it. To many, Great Lent days are no different from any other day in their lives. Obviously, an interpretation of this nature may prove to be too much like a generalization on the spiritual being of a twentieth century individual. Ours is a period of rapid and dramatic changes in the civilization process and each individual is "forced" to keep pace with technological advances, to the detriment of his spirituality which constitutes the essence of human life.

We, as adherents of the Orthodox Church, within the social surroundings of many faiths, and often of no faith at all, frequently lose our spiritual perspectives postulated by our Church, in our haste to follow the crowd in pursuit of some elusive goal. Our Church, like a good and wise Mother, does not lose its sense of direction and instructs us to do likewise. We are aware of the lessons revealed to us through the parables of Zacchaeus and the Prodigal Son, which should prepare us for penance.

The Great Lent has been made clear and understandable in its import upon the spiritual tradition of Ukrainians. The Sunday church service preceding the commencement of the Great Lent focuses on forgiveness. Every church member recognized that the service marked the beginning of self-analysis of one's personal life, and one's past relationship with those who shared in one's

everyday life — a relationship mediated by God's Commandments.

The Church has decreed that during the first four days of the Great Lent we have the evening Church services. This consists of Great Compline and the reading of the Great Canon of St. Andrew of Crete. This Canon is read twice a year: once, continuously, during the first four days of the Great Lent, and again on Wednesday of the fifth week of the Lent. The Canon consists of 210 troparions which is read in conjunction with intoned singing. Later, 40 additional troparions, presumably written by St. John of Damascus in honor of St. Andrew of Crete and in memory of St. Mary of Egypt, were added to the original 210. At every reading of the Canon, the sung refrain is, "O Lord, have mercy upon me", which is followed immediately by a kneeling prostration in token of humility. In Ukraine, attendance at this service was considered important and therefore all attended it in order to receive a surcease from inner travail and obtain self-redemption. The Canon's profound meditations generate corresponding feelings in the heart: "O my Soul realize thy helplessness, come to Christ for thy strength and thy salvation through His blessing".

The entire Canon constitutes a form of communion with one's soul; it is an exhortation to know oneself, to renounce sinful living, and to embrace a life of purity, chastity, and dignity: "O my Soul, my Soul, arise from thy lethargy because the end approaches". The daily opiates render the soul morbid, resulting in a denial of spiritual enlightenment. The Canon of St. Andrew of Crete cites examples of conversion not in abstractions but in actual life situations of individuals mentioned in the Old and New Testaments.

Many instances in the Old Testament point out the depravities committed by people and questions emerge concerning the appropriateness of their inclusion in the Holy Bible. The Great Canon inevitable points out to us their purpose: the account is a representation of follies to be avoided rather than pursued — "As in Cain's case our bodies and our souls brought our foul deeds and placed them upon the altar as sacrificial gifts to our Lord". And from the New Testament St. Andrew of Crete invokes further: "I and thou, murderer that thou art, verily I say unto thee, thou shalt be in paradise with me".

Every Orthodox Christian, particularly in our times, needs to participate in these special church services. They are our spiritual guide. The substance of our Orthodox faith is to be found in our church services. Those who neglect to participate in Great Compline with the reading of the Great Canon of St. Andrew of Crete cannot possibly understand the purpose of the Great Lent.

Patriarch Benedictos I Dies

The Patriarch of Jerusalem, His Beatitude, Benedictos I, died Dec. 10, 1980, in Jerusalem at the Hadassah Hospital on Mount Scopus, where he had been hospitalized two weeks earlier after a severe heart attack. He was 88.

Metropolitan Germanos of Petras, a member of the Holy Synod of the Patriarchate of Jerusalem, has been named *locum tenens*.

Born Vasilios Papadopoulos in Asia Minor in 1892, he came to Jerusalem in 1906 to study at the Patriarchal Academy. He graduated in 1914 and shortly thereafter was assigned to serve as a secretary in the office of the Patriarchate. The same year he was ordained a deacon in the Chapel of Calvary in the Church of the Holy Sepulchre. Tonsured a monk under the name of Benedictos, he joined the "Brotherhood of the Holy Sepulchre," composed of Greek monks, guardians of the Holy Places.

On Sept. 9, 1921, he was sent to the University of Athens to study, where he earned degrees in Law, Economic and Political Sciences. He later received his degree in Orthodox Theology from the Theological School of the university.

In February, 1929, he was appointed Exarch (Patriarchal Representative) of the Holy Sepulchre in Athens. In October, 1929, he was ordained a priest and elevated to the rank of archimandrite. February 17,

1946, he returned to Jerusalem and was named a member of the Holy Synod of the Patriarchate.

He was elevated to the episcopacy in March, 1951, and consecrated in the Church of the Holy Sepulchre, receiving the title of Archbishop of Tiberias. During this period he wrote many historical and legal essays.

He was elected Patriarch of Jerusalem by the Holy Synod of the Patriarchate of Jerusalem January 29, 1957, and enthroned in ancient ceremonies March 1, 1957. The Patriarchate exercises jurisdiction over the Orthodox communities in Israel, Jordan and the occupied West Bank.

According to the present statutes of the Patriarchate, the Greek "Brotherhood of the Holy Sepulchre" has the privilege of appointing patriarchs of Jerusalem, although the vast majority of the faithful are Arabs.

The problem of the late patriarch's succession may be an arduous one, since it will require an agreement between Israeli and Jordanian authorities.

UKRAINIAN STUDIES CHAIR INAUGURATED IN TORONTO

On Wednesday, October 22, the Chair of Ukrainian Studies was officially inaugurated at the University of Toronto. A standing room only audience of more than 350 persons came to the historic West Hall of University College to hear the first incum-

bant to the Chair, Dr. Paul R. Magocsi, deliver an address entitled "National Cultures and University Chairs." Dr. Magocsi, who holds the rank of Associate Professor in the departments of Political Economy and History, was introduced by Dr. Arthur M. Kruger, Dean of the Faculty of Arts and Sciences. Dean Kruger predicted that as a result of Dr. Magocsi's past scholarship and future works on Ukrainian Galicia, "Toronto will be recognized as a leading world centre for Ukrainian studies".

In his inaugural address, Dr. Magocsi stressed the importance of education for stateless national groups, then he traced the history of chairs in Ukrainian culture at the University level from the mid-nineteenth century to the present. He concluded with the following assessment: "Having wisely established endowed positions at American and Canadian universities, the Ukrainian community has assured the future propagation of its historical memory, in a sense irrelevant of what is occurring in the homeland. Just as ancient Greek civilization and the Roman Empire continue to exist in the curricula of universities, and thus in the mind of modern man, so, to paraphrase the first line of the national anthem — "Ukrainian culture will live on."

Professor Omelyan Pritsak, Professor of Ukrainian History at Harvard University, closed the academic part of the program by stressing the historic importance of the establishment within a free environ-

ment of Ukrainian chairs at the leading institutions of learning on the North American continent — Harvard University and the University of Toronto.

The inaugural ceremonies continued with a reception in the Great Hall at Hart House. The 300 guests were welcomed by Dr. James Ham, President of the University, and in the presence of representatives of the diplomatic community as well as Presidents of Canadian Organizations from coast to coast, they heard greetings from the Vatican, St. Andrew's College at the University of Manitoba, the Ukrainian Canadian Professional and Business Federation, Harvard University, and the Ukrainian Studies Fund of Harvard. After dinner remarks were delivered by the Hon. Norman Cafik, former Minister of State for Multiculturalism, who was instrumental in obtaining the Federal Government's support for the Chair. The successful banquet, which was conducted by Ihor Bardyn, President of the Chair of Ukrainian Studies Foundation, was enhanced by beautiful Ukrainian melodies on the bandura played by Peter Kosyk.

UKRAINIANS IN QUEBEC — A FILM BY YURIJ LUHOVY

An English-language film depicting the history of Ukrainians in the province of Quebec was released recently by Montreal filmmaker Yuriy Luhovy.

The 20-minute colour documentary film,

Ukrainians in Quebec — Part I, — is an account of the cultural, social and political life of Ukrainians in the province from 1890 until the outbreak of World War Two. A sequel to the film, *Ukrainians in Quebec — Part II*, will be released later. It will examine the province's Ukrainian community in the period from the Second World War to the end of the 1970s. Special emphasis will be placed on the problems of survival and assimilation.

The film's writer-director, Yuriy Luhovy, grew up in Montreal and studied filmmaking at Sir George Williams University. Presently employed in the Canadian film industry, he already has several short films to his credit. *Sculpturer Social*, a study of French Canadian sculptor Armand Vaillancourt, *Sweet Lips*, and *Vignettes-The Easter Egg*, which he produced for the National Film Board of Canada. He is currently completing a documentary film on the New York artist, Laryssa Luhova.

Work on *Ukrainians in Quebec* was begun in 1974. Most of the funds for the production of the film were granted by the Canadian government's Department of Multiculturalism. Additional funds were provided by the Shevchenko Foundation in Winnipeg, as well as by a number of Ukrainian organizations and individual donors. Since all the funds allocated for this project were absorbed by the costs of production, all work on the film — research, writing, narration, editing — was done on a voluntary basis. Luhovy's co-workers included: Zoryanna

Hrycenko-Luhova, Volodymyr Hayduk, Volodymyr Klymkiw, Yordan Nicolov and Prof. Yaroslav Rozumnyj.

Ukrainians in Quebec — Part I begins with the arrival in Quebec of the first Ukrainian immigrants in the 1890s. By means of a fast-paced, concise commentary, interviews with some of the earliest immigrants and still photographs taken in the first years of this century, the film retraces the attempts of the Ukrainian community to establish itself in its new homeland. The narrative ranges over such topics as the erection of the first churches, the establishment of the earliest Ukrainian organizations and the reactions of the newly-arrived immigrants to political events in their motherland.

The most interesting and moving part of the film is the account of life in prison camp in which many Ukrainians were interned during the First World War because, as citizens of Austria, they were regarded by the Canadian government as "enemy aliens." Shot on location near Amos, Quebec, 380 miles north-west of Montreal, this section of the film features interviews with local inhabitants, as well as photographs of the camp and of some of the prisoners.

Ukrainians in Quebec is intended primarily to serve as an educational tool in schools and universities. A number of educational institutions in Canada have already acquired copies of the film for use in courses in Canadian history and Ukrainian studies.

Book Review

ON THE HOLY SPIRIT by St. Basil the Great. Introduction and Translation by David Anderson. St. Vladimir's Press, 1980. 118 pages. \$3.95.

Review by Fr. J. Bartke.

Seeking to continue a trend toward producing at least some modern English translations of Early Church Fathers, St. Vladimir's Press has recently released ON THE HOLY SPIRIT by St. Basil the Great. This short, 118-page, publication follows the format of ON THE PRIESTHOOD by St. John Chrysostom and ON THE DIVINE IMAGES by St. John of Damascus, yet this is, in many ways, perhaps the best.

Once again using the able talents of David Anderson as translator, S.V.P. has proven that the beauty of Orthodox Theology can be read and understood by the average layman. With each new translation, the English becomes less Victorian,

and more modern and understandable. For this we can thank them, and also for their ability in keeping the cost of this publication so reasonable: \$3.95.

In the nation and world today, it seems that with each passing month and year, questions arise concerning the nature of God, the Trinity, Christ, the Holy Spirit, and our communion with them. Unfortunately, the bulk of Christian communities are ill-prepared to deal with these questions because they lack spiritual 'roots' with early Christianity, and must determine theology on the basis of contemporary logic, morals, and accommodation. As a result, America and much of the world are plagued with an ever-growing number of cults, both eastern and pseudo-Christian, each with their own understanding of spirituality.

This is where the Orthodox Christian Faith holds its strength: in its spiritual foundation in the early Church. It is in such publications as ON THE HOLY SPIRIT that we begin to sort out the Truth of Christ from the 'truths' of today. As stated by our translator:

'It is the translator's opinion that a good dose of dry, logical Cappadocian (that of Sts. Basil, Gregory the Theologian and Gregory of Nyssa) theology can serve as an effective antidote for the subjective emotionalism in which modern Christians frequently find themselves engulfed. Doctrine these days is often ignored, taken for granted or replaced by individualism, and perhaps the Fathers can help us by reminding us that God became man to show us the truth which gives life and freedom, a truth which is eternal

Or as St. Basil himself states: "...what I admire most... is that your questions reflect a sincere desire to discover truth, not like many people who delight in asking endless questions just to... babble about'.

It is in this area of determining the truth of Christ and the teachings of His disciples that St. Basil the Great shows his strength and clarity of thought.

Already in the early centuries, questions were arising concerning the persons of the Trinity, their nature and relationship to each other. Many denied the divinity or humanity of Christ; others denied the deity of the Holy Spirit. In a sense, these groups were remarkably similar to the cults of today. It is in this sense that ON THE HOLY SPIRIT becomes especially relevant and important.

One of the major questions that arose was with the relationship of the Holy Spirit to the Father and to the Son. The Council of Nicea and its Creed simply stated that 'We believe in the Holy Spirit'. Like many of the groups of today, a proper understanding of the Holy Spirit was often difficult to find. It is in this context that St. Basil wrote ON THE HOLY SPIRIT, and his writings were then reflected in the Creed of Constantinople fifty years later:

'And I believe in the Holy Spirit, the Lord, and Giver of Life, who proceeds from the Father, who with the Father and the Son together is worshipped and glorified...'

This is how we begin ON THE SPIRIT, and though often dry or wordy, St. Basil has left us a gem. ON THE HOLY SPIRIT is an excellent publication, one that I would recommend to anyone who wishes a deeper under-

standing of this portion of the Orthodox Faith and Theology. This along with ON THE DIVINE IMAGES and ON THE PRIESTHOOD make for good reading and a valuable addition to your Orthodox Library.

For the Herald Press-Fund

Dear Sirs:

Enclosed please find cheque for twenty-five dollars (\$25.00). Please accept my further subscription to The Herald (\$16.00) for two years and seven dollars (\$7.00) for The Herald Press Fund.

Sorry I'm late with my further subscription.

With respect to you all,
John Palpyk,
Calan, Alberta

Dear Sirs:

The Editor:

Enclosing cheque for the sum of twenty-five dollars (\$25.00) as our subscription for 1 year, and the balance towards the "Press Fund".

Seasons Greetings,

Yours Sincerely,
Paul Shiplock
Montmartre, Sask.

Gentlemen:

The Ukr. Women's Ass'n, O. Kobylanski of Redwater is donating twenty-five dollars (\$25.00) towards the "Press Fund".

The money was donated for Cavalling at our Family Christmas Supper.

Mrs. Olga Iwashkie
(Sec.)
Redwater, Alberta

We wish to express our thanks for your kind donations towards the Press Fund.

Anniversary of Ecumenical Council

The 16th centenary of the Ecumenical Council of Constantinople (A.D. 381), which finalized the form of the Nicene Creed, will be celebrated in 1981 in Greece and elsewhere. This was the Council to which the great Cappadocian Fathers, St. Basil the Great, St. Gregory Nazianzen and St. Gregory of Nyssa, made their great contributions. It was also the Council which formulated the doctrine of the Holy Spirit as proceeding from the Father, and as adored and worshipped along with the Father and the Son.

3 парафіяльного життя

ВІЗИТАЦІЯ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНІШОГО АРХИЄПІСКОПА МИКОЛАЯ І 30-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ЗАСНУВАННЯ ПАРАФІЇ ПРЕСВЯТОЇ ТРОЙЦІ Лондон, Онт.

ПЕРША ВІЗИТАЦІЯ ВЛАДИКИ АРХИЄПІСКОПА МИХАЙЛА,
15 ЛЮТОГО 1953 Р.

1) Діти вітають Владика Михаїла. 2) Від громади вітають Архiepіскопа Михаїла А. Яремченко, В. Дябенко й А. Співак. 3) Перша Архiepірейська Св. Літургія у старій церкві.

14 вересня 1980 р. громада Пресвятої Тройці в Лондоні, Онт. вітала Архiepіскопа Миколая, як рівнож громада відзначила 30-літній ювілей свого заснування. В той день, хоч погода не була сприятливою, але вже ранком вірні чекали перед брамою церкви дорогого гостя. Архiepіскопа Миколая зустріли з хлібом і сіллю старші члени нашої громади — А. Співак і Ф. Шевченко. Настоятель прот. М. Фляк з прислужниками зустріли Владика в дверях храму, а малі дівчатка встеляли дорогу Владичі живими квітами. Торжественно була відслужена Архiepірейська Св. Літургія. Прекрасно співав церковний хор під керівництвом п-ні В. Олійник. Церква була переповнена членами громади, прихильниками і гостями. Надзвичайно змістовну проповідь сказав Владика Миколай. Після Св. Літургії в церковній залі від-

бувся обід. Владика привітали і вручили йому хитицю червоних рож діти — Галя Яремченко і Микола Жидовка. Привіт Владичі зложили: настоятель нашого храму прот. М. Фляк, голова Управи С. Оборковський, голова С.У.К. п-ні А. Тищенко, від місцевого відділу КВК п-ні О. Кошарна, від Українського Центру М. Савчук, ТОПУ п-ні Г. Володченко, від СУЖЕРО Ф. Підопригора, від оселі „Україна“ Б. Яремченко. Владика Миколай висловив усім подяку, що його вітали і бажили йому здоров'я і многих літ та сили працювати для добра нашої Української Церкви і нації. Владика вручив 6 ювілейних грамот з нагоди 30-ліття нашої громади, а саме — членам Будівельного комітету, диригентам церковного хору, членству С.У.К., Сестрицтву, учителям Рідної школи, членам Управ громади за їхню працю

БУДІВЕЛЬНИЙ АКТИВ ГРОМАДИ Пресвятої Тройці в Лондоні, Онт. Члени, які крім ділової участі в будівництві громади сповоз пожертвою від \$500,00 і більше, створили фінансову основу громади, і так уможливили її розбудову. Декого з активу бракує на знімці.

Перший ряд, сидять, зліва: М. Педенко — член ревіз. ком. збірком; І. Жидовка — збір. ком.; Ол. Северин — скарбник будів. ком.; М. Співак — голова будів. ком. і громади; о. М. Дебрин — настоятель; М. Койлик — член управи; А. Степанюк — чл. будів. ком.; Ол. Рибка — будів. ком.; Б. Яремченко — збір. ком.; І. Винничук — будів. ком.

2-й ряд, стоять, зліва: А. Співак — член; І. Шевченко — будів. ком.; Г. Кошарний — збір. ком.; Г. Шевченко — збір. ком.; В. Тріль — ревіз. ком.; Д. Слозар — збір. ком.; Ф. Подопрігора — будів. ком.; М. Тищенко — будів. ком.

3-й ряд, стоять, зліва: П. Давиденко — будів. ком.; К. Панасейко — член; Ст. Рибка — збір. ком.; І. Лисенко — член; А. Порохня — будів. ком.; В. Овчаренко й Ол. Гончаренко — члени. Бракує на знімку: Св. Рибонтан — будів. ком.; В. Тищенко — ревіз. збірком і пані К. Рибка — член збір. ком. від жіноцтва.

протягом останніх 30 років.

Друга частина свята була присвячена 30-літтю існування парафії. Коротку історію нашої громади зreferував заступник голови Управи А. Блощинський. Численну участь в мистецькій програмі взяли діти. Належиться подяку добр. Е. Фляк за підготовлення деклямацій, як рівнож щира подяка батькам, що так гарно підготували дітей. Присутні гучними оплесками нагородили дітей за їх гарне виголошення віршів українською мовою. Честь і пошана тим батькам і матерям! Жіноцтво церковного хору під керівництвом п-ні В. Олійник відспівали 6 пісень, чим і прикраси-

ли мистецьку частину програми, за що присутні нагородили їх гучно оплесками за їх гарний спів. По закінченні мистецької точки, прот. М. Фляк щиро подякував Владичі за його участь у святкуванні нашого ювілею, підкресливши, що багато заслуг і досягнень нашої громади за останніх 30 років належить Владичі Миколаєві, бо він тут з нами 14 років тяжко працював в нашій парафії. Прот. М. Фляк подякував щиро всім, що спричинились до успіху сьогоднішнього свята. Господарем цього свята був О. Гуйтан, секретар управи.

За Управу
Орест Гуйтан

КАНОНІЧНА ВІЗИТАЦІЯ ПРЕОСВЯЩЕННОГО ВЛАДИКИ ВАСИЛІЯ ЄПІСКОПА САСКАТУНСЬКОГО Ріджайна, Саск.

Субота 25 і неділя 26 жовтня 1980 р. були знаменними днями для парафії української православної соборної громади Зіслання Св. Духа в Ріджайна, Саск. В суботу 25 жовтня Владика Василій, вікарійний Єпископ Середньої Єпархії, в асисті Голови Президії Консисторії УПЦеркви прот. д-ра Григорія Удода, прибули до Ріджайни на канонічну візитацію. Перша зустріч з Владикою відбулась в суботу в вечірні годинах в готелі Саскачеван, в авдієнції участь брали: члени Управи соборної громади і представники складових організацій, які гуртуються при соборній громаді. В неділю 26 жовтня в год. 9:30 рано Владика, в асисті молодих хлопців-послушників: Зенона Дребота, Романа Корнуса (син диригента Р. Корнуса), свірконосця Якова Пилинова, жезлоносця Євгена Острижнюка і шюфера Лесі Клапоушак (голова СУМК) під'їхали під соборну браму. Перед сходами в брамі вітав Владика голова соборної громади Іван Марусяк, традиційним українським звичаєм хлібом-сіллю, а учень Недільної і Української школи Андрійко Чезів, вручив Владичі букет червоних рож. Тридцять дівчаток Недільної і Української школи, під проводом учительки Євдин Корнусь, йшли по обох боках хідника в супроводі процесії і великого числа вірних, встеляючи квітами дорогу Владичі.

В притворі, в головних дверях, настоятель соборної громади о. Михайло Заліщук і Голова Президії Консисторії прот. д-р Григорій Удода вітали Владика. Під милозвучний спів хору „Достойно є“ в супроводі духовенства, віттарних хлопчиків, процесії і вірних Владика увійшов до Божого храму. Облачали Владика: Авдій Корнусь, Двейн Стадник, Дерид Стадник. Молитви до облачення читав о. Михайло Заліщук. Під час облачення хор урочисто співав „Достойно є“ та інші побожні пісні під диригентурою Романа Корнуса.

В год. 10:00 Святу Літургію Архiepірейським чином відслужив Владика Василій в сеслуженні прот. д-ра Григорія Удо-

да і о. Михайла Заліщук, прислуговували віттарні хлопці.

Вхідне „Прийдіть поклоніться“, до половини, співало духовенство, а докінчував хор, що надавало присутнім урочистого молитовного настрою.

Тропарі співали дяки.

„Святий Боже“ Владика виголошував з особливим молитовним піднесенням, а хор повторив милозвучним співом, що надавало спміреншого настрою молящих. Апостола читали місцеві дяки — Семьон Зубков і Василь Мудрий.

По прочитанні Євангелія Владика сказав дуже повчачоу проповідь з Євангелійської притчі про багача і Лазаря, порівнюючи сучасне вигідне людське життя тут на Американському континенті, а бідне життя на інших континентах, де люди бідують. По проповіді Владика привітав присутніх гостей з України - Буковини, було їх 13 осіб, як рівнож гостей з довколишніх церковних громад: Мус-Джа — 7 осіб, Стінен — 2, Гленеван — 1. Служба Божа закінчилась многоліттям для Владика Василія і всього українського православного духовенства, парафіянам соборної громади і всьому українському народові. По богослуженню всі перейшли до домівки „Т-ва Пресвіта“ на свитковий обід, який приготували жінки з відділу „Доньки України“ і сестриці. Господарем обідньої програми був Ед Клапоушак. Молитву „Отче наш“ перед обідом проспівав соборний хор, Владика поблагословив страву. По скінченню обіду господар Ед Клапоушак представив головний стіл, а прот. д-ра Григорія Удода представив Степан Сешик і вкортці розповів децю з його біографії та про працю в Божому винограднику на терені Саскачевану.

Голова Т-ва Українських Старших Громадян Іван Зенчин, в асисті скарбника Т-ва Петра Андрійчука, подарувавши від Т-ва на спомин канонічної візитації, по одній книжці — для Владика Василія і для прот. д-ра Григорія Удода — Історія Т-ва Українських Старших Громадян в Ріджайні (в

англійській мові), „Фром Дрім ту Реаліті“. Далше покликано до слова голову соборної громади Івана Маруська. Він в своєму слові подякував Владисію Василю і Голові Президії Консисторії УГПЦеркви в Канаді, прот. д-ру Григорію Удоду за візитацию і за відправлення Архирейської Служби Божої та всім присутнім за участь.

Покликаний до слова голова Українських Старших Громадян Іван Зенчишин, в своєму слові підкреслив, що в теперішній час в нашій соборній громаді праця йде бездоганно і поступово вперед, під проводом активних членів Управи, людей з молодшої генерації. Ми, старші, були основниками і започаткували все те, що ми маємо тепер, і ми горді з того, що те велике діло продовжується нашими наступниками, яким належить пошана і щира подяка.

Покликаний до слова голови сусідніх українських православних громад: Мус-Джа, Саск. — Володимир Сахній, Кендіяк, Саск. — Петро Люк, вони від імені своїх церковних громад склали привіт Владисію Василю, Голові Президії Консисторії УГПЦ прот. д-ру Удоду і нашій соборній громаді.

Господар Ед Кляпоуцак попросив до слова Владика Василя. Слово Владика було сказане на тему дня „Родина і Церква“ і відповідальність батьків за виховання своїх дітей, щоб батьки присвятили більше уваги вихованню дітей в християнському дусі в українській православній вірі. Родина не є домашня церква і перша українська школа, яка родина — така й їх дитина. Присутні вислухали і прийняли ці слова одностайно і оваційно.

Господар попросив до слова Голову Президії Консисторії УГПЦ прот. д-ра Григорія Удоду, який в своєму слові в короткій розмові про значення і розвиток нашої Української Православної Церкви в Канаді, її завдання і потреби в теперішній час, перемищення священників, і то в такий спосіб, щоб було для обох сторін вигідно, заопікування старших віком священників, а на їхнє місце дати нові молоді сили, приготування до святкування тисячоліття хрещення України і багато інших справ адміністративного характеру та інші необхідні справи, які напливають щоденно. Промову прот. д-ра Григорія Удоду присутні вислухали і нагородили гучними оплесками.

На закінчення покликані до слова місцевого настоятеля соборної громади, о. Михайла Заліщук. Отець Михайло насамперед подякував усім, що своєю присутністю вшанували в ранніх годинах церемонію зустрічі Владика і заповнили храм Божий підчас Архирейської Служби Божої, і за присутність на нашій торжественній трапезі. Владисію Василю подякував за канонічну візитацию, відслуження Архирейської Служби Божої, за високозмістовну проповідь і за щирі слова батьківської поради і науки. Прот. д-ру Григорію за поміч в послуженні Архирейської Служби Божої, візитаци та за звідомлення праці в Консисторії та про візита-

З ЖИТТЯ КАТЕДРАЛЬНОЇ ГРОМАДИ СВ. ВОЛОДИМИРА В ТОРОНТО

Подає добр. Мінодора Фотій

ЗВИЧАЙНІ СХОДИНИ

Кожної неділі проф. М. Муха закликає, щоб приходили на сходи до світлички Братства. Сходи, звичайно, такі цікаві та різноманітні своєю програмою, що треба тільки дякувати невтомному професорові за його труд.

Ось візьмім сходи, що відбулись в неділю, 2 листопада 1980 р. Після перекуски, що готують сеньйорки Братства, почав голова цікаву програму, що тривала три години. Після закінчення програми ще гуртами дискутували про почуті справи. На цих сходах були Владика Миколай та отці: Ю. Ференсіс та Дм. Фотій.

Першою точкою програми було прочитано інтерв'ю Михайлюка із Зінаїдою Левченко, новою втікачкою з УССР. Це інтерв'ю читали з газети „Вісті“ д-р Ганна Янішевська та Маркар Мушта. Присутні жваво реагували на це інтерв'ю, пригадуючи свої часи на Рідній землі.

„Листопадовий зрив“ — вірш Романа Купчинського, рештував артист Лавро Кемпе.

„Вибори“ в найдемократичнішій державі, читав ген. Петро Петренко. Розповідь дуже цікава, гумористична.

Слідував показ картин на екрані про святкування Великодня в православній Молдавії. Чому саме таку картину підібрали? Висвітлюються такі фільми, які можна дістати даром. Часом між ними попадають на тій самій ленті і наші картини. Фільми висвітлює в братстві Юрій Стефанович.

Перед початком фільму, проф. Муха попросив добр. М. Фотій, щоб розказала депо про Молдавію. Вона коротко сказала так: — Молдавія є одна з ру-

цію в інших парафіях. Щиру подяку висловив усім тим жінкам з відділу Доньки України і сестрицям, що приготували такий багатий обід, усі присутні нагородили їх гучними оплесками.

Торжество канонічної візитаци закінчено молитвою, яку проказав о. Михайло, а благословив Владика Василій. Багато вірних підходили до Владика з запитамі і під благословення та з приємним настроєм відходили додому.

По обіді відбулась аудієнція з Владикою в соборній резиденції з головами Управи сусідніх українських православних парафій: Володимир Сахній, голова Управи — Мус-Джа, Саск., Петро Люк, голова управи — Кендіяк, Саск.

По аудієнції Владика Василій, в асисті прот. д-ра Григорія Удоду і о. Михайла Заліщук, відвідали хворого прот. Василя Бойчука в Васькана Реабілітаційній госпіталі.

П. Андрійчук

Дупула. Тиміш, якого гетьман Хмельницький хотів бачити своїм наслідником, помер за сирив Молдавії, будучи ранений турками під Сучавою. Гетьман Богдан саме тоді був у затишних боях з поляками.

Далі показали фільм про Молдавію, вироблений 1973 року. Показано північній стороні Молдавії, що стикаються з південною Буковиною. Показано звичай, що дуже схожі на південно-буковинські та підготовку до великодніх святкувань, Великдень, якого дуже урочисто святкують.

Після цих точок програми голова Братства проф. М. Муха дав деякі пояснення щодо святкування 1000-ліття, що він прочитав із преси у „Вільному Слові“. Нещо тежкий уривок із цього писання: „ні православні, ні католики, а християни мають святкувати... Цю настанову має дати патріарх“. Дивно, й напоощується питання: де живе патріарх і до кого належить? Де подінуться на той час православні й католики? В 1000-ліття великого свята зречуться себе? Нечесно було б православним зрікатися свого імені, за яке колесували, шкуру здирали, на палі саджали. Наші предки терпіли, але не аракісаи свого імені, своєї Віри Православної! Всі народи повертаються до свого кореня, до старовини, шукать її! Поверніться і ви, брати католики, в доно МАТЕРІ ЦЕРКВИ ПРАВОСЛАВНОЇ, щоб був один народ. ОДНА ЦЕРКВА! Олче СВЯТЕ величше СВЯТКУВАННЯ! Чужі нас, українці, по-чужому трактують і правди від них не сподіватись! Оце такі думки були.

У що ж неділю 2 листопада, в Катедрі було повно людей. Часи перед Богослуженням читав учень 4 Курсу Українознавства Микола Малайчук. Дуже гарно читав, чітко, з чуттям! Це вже третій син родини Малайчуків, що закінчує Курси Українознавства. І його батько багато праці вложив у шкільних комітетах. Цією домогою сердечно дякую п. Малайчуків за добру й довготривалу працю для шкіль при Катедрі.

ВИВЧАЙТЕ УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Мовознавчі твори Митрополита Іларіона (проф. І. Огієнка):

- 1) „Як писати й говорити по-літературному“ — це повний підручник сучасного українського правопису у двох томах. 687 стор. Ціна \$12.00;
- 2) „Український літературний наголос“ — мовознавча монографія з історичним навісленням та словником літературних наголосів. 304 стор. Ціна \$7.00;
- 3) „Український стилістичний словник“ — це перше перевидання цього словника з 1924 року. 496 стор. Ціна \$7.00;
- 4) „Етимологічно-семантичний словник української мови“. Том 1, від літери А до Д. Це перший того роду словник в історії українського мовознавства. У твердій оправі. 365 стор. Ціна \$20.00;
- 5) „Історія української літературної мови“ — видання друге, в твердій оправі. 381 стор. Ціна \$15.00.

До кожного замовлення просимо долучити 5% на пересилку й упакування.

Замовлення посилати на адресу:

CONSISTORY CHURCH GOODS SUPPLY
9 St. John's Ave. — Winnipeg, Man., Canada
R2W 1G8 — Tel. 589-1191

ЗАСЛУЖЕНО ВІШАНУВАЛИ

В неділю, 26 жовтня 1980 р. родина і ближчі друзі вішанували Ларису Килимник з її 80-літнім життям. Багато вона попрацювала в школі при Катедрі. Скільки золотого зерна засіяла в молоді душі! Скільки доповідей дала в С.У.К. ім. Ки. Ольги, в Братстві Св. Володимира, в жіночому т-ві при Інституті Св. Володимира.

Завжди, цілою родиною, ми бачили її у Катедрі. Це високохристиянська й прикладна родина. Упокоїлись передчасно проф. Степан Килимник, як також і його зять Олександр Рева. Прорідилась родина. Покійний проф. Степан Килимник залишив по собі багате культурне надбання, що увіковічив його труд. „Рік у народних звичаях“ служить нам, буде служити нашим дітям і внукам, як джерело пізнання наших предківських висококультурних звичаїв.

Зять Олександра Рева працював багато при Катедрі. Багато доповідей читав у Братстві Св. Володимира, був у його проводі. Був довголітнім головою Батьківського комітету Курсів Українознавства. Його дружина, д-р Тетяна Рева, в пам'ять свого чоловіка, дає кожного року нагороду найкращому учневі, що закінчує Курси Українознавства.

Бабусю привітала й вібраціям вміло проводила внучка Ювілятка, Наталя Рева. Страви поблагодієв о. Дм. Фотій. Було багато привітів, щиро висловолив думок. Отець Юрій Ференсіс, настоятель Катедри, привітав Ювілятку з її 80-літтям, та в своєму привіті сказав про засудити цілої родини. Добродійка М. Фотій вітала, як директорка тих часів, коли працювала при школі п-ні Л. Килимник. Ще вітали проф. Верига, тепе й змістовне слово сказала дочка д-р Т. Рева. Пані Одрач, вітаючи, передала від комітету чудовий килим. Пані Килимник, дякуючи всім, дуже влучно, з гумором, розповіла про те, як її обмінала внучка Наталя, беручи бабцю на „ліцу“ та на „гуд тайм“.

Лариса Килимник прожила своє життя чесно й морально, по християнському виховала родину. І здобула собі признание, як приклад поміж людьми.

ЮВІЛЕЙ

В суботу, 9 листопада 1980 р. відбувся в Катедрі Св. Володимира в Торонті Молебень за здоров'я нашого члена, Дмитра Пригорницького в його 80-ліття життя та його дружини Олександри в 75-ліття її народження.

Після Молебня, в аудиторії Катедри відбувся бенкет на честь Ю в і я т і в. Господарем цього вечора, був наш довголітній член Панас Степура, президент Кредитової Спільноти „Союз“.

Отець Дмитро Фотій поблагословив смачно приготовану трапезу. Він же мав і головне слово до Ювілятів, бо знав їх ще з 1952 року, коли прибули до Торонта. Пан Пригорниць-

кий від 1953 року по сьогодні, був урядником при Катедрі Св. Володимира. Уміло працював при фінансах. Всі роки був членом Управи катедральної громади. Катедральна громада дуже різноманітна в своїх фінансах та господарстві, але ніколи не мала якихось неточностей у цій галузі, завдячуючи це чесній і акуратній праці Дмитра Пригорницького, до якого усі відносились з повним довір'ям.

Дмитро Пригорницький завжди зрівноважений, спокійний, досереджений, часто сидів над отими „нудними“ книгами й виводив усе на чисті води. Часом сидів і по півдня та дошукувався в тих числах, щоб знайти недорахованого центра. У цій роботі, впродовж років, працювали ще й інші дуже чесно й віддано, як: бл. п. Семен Олійник, Микола Сакалюк, Іван Радкевич — наш дяк, а зараз Борис Оранський та Василь Руденко.

Коли було потрібно якоїсь розсудливої поради на засіданнях Управи, то думка Дмитра Пригорницького була розсудна, розумно висловлена й члени Управи радо вислухали.

Дружина Олександра активна в С.У.К. відділі ім. Ки. Ольги. Ми її часто бачили при корисній праці, та найбільше в кухні. В останньому році, вона очолювала нашу кулінарню на Каравані, 9 днів. Вона й у Братстві активна.

П-ство Пригорницькі заслужили на пошану при Катедрі, тому й громадянство достойно вішанувало їх. Було понад 22 промови: Володимир Іванівський, голова катедральної громади, о. Дм. Фотій, Павло Кіт — директор Кредитівки, де останні роки працював Дмитро, Ол. Сосна з Ошави, о. Тарас Славченко з Ошави, Таїса Коцил — С.У.К., М. Муха від Братства Св. Володимира, Микола Гетьманчук від Волиня, Кучерявенко — країн, Микола Латинко — син, о. Ю. Ференсіс — настоятель Катедри, він же й вручив грамоту від Архиепископа Миколая, П. Дідковський — голова катедральної громади Пресвятої Трійці у Вінніпезі — друг давніх часів, Віталій Бендер, Володимир Корженівський, Маслівець вручив прекрасну картину в подарунок, він же був головою Ювілейного Комітету, Панас Степура привітав і передав портрет від Кредитівки.

П-ні О. Пригорницька подякувала за квіти, що її вручили внуки та невістка (дружина внука Андрія). Подякувала громаді за честь, яку громада їй у цей день віддала. Були ще письмові привіти від Ордену Св. Андрея з Торонта, від Державного Центру та від приватних осіб. Слово Дм. Пригорницького було щире, зворушуюче, та це обійшлося і без слів.

З цієї нагоди, п-ство Пригорницькі склали пожертву на Катедру, як також по 80.00 доларів на кожну пресу, яку вони передлячують. П-ство Пригорницькі, проживайте щасливо ще довгі роки! Покажіть прикладом молодим, як треба працювати для рідної Української Православної Церкви!

Вісті з Оттави

Подає Галина Михальчук

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ В ПРАВОСЛАВНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ УСПІННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

Гостиню Св. Миколая до шкільної дівчорі відмічали у неділю, 14 грудня 1980 р. в паравіальній аудиторії. В 2:00 год. пополудні зібрався діти Рідної школи і Недільної та Віттарна дружина, щоб привітати надзвичайного гостя з дарунками. Щоб заслужити собі на дарунки та показати, що вони навчилися, молоді Рідної школи під проводом учительки добр. М. Шадурської, виступали на сцені як клася підчас навчання. Учителем була старша учениця Наталя Проценко. Усі діти декламували „Синіє сніг“, відтак окремо виступали Пилип Проценко, Катя Голюк, Юля Боровська, а Марта Бунда, Ліза Саблатаж і Анна Бунда виступали пізніше. В другій частині показували свою здібність декламаторів малі діти, під проводом учительки Галини Михальчук. Тут після збірної декламації „Сніжинки“ виступали з окремими віршами Василько Лисий, Ярема Новицький, Яків Новицький, Наталя Новицька, Іванка Паркінсон, Жена Паркінсон, Галя Паркінсон, Вікторія Райнгарт і Лариса Джексон. Описля Лариса Джексон грала на піанно колядки „Бог Предвічний“ і „Нова радість“. У третій частині усі діти співали колядки і щедрівки в супроводі гри на піанно Зори Джексон. Описля діти вітали Св. Миколая, який прийшов в супроводі ангелів роздавати дарунки. Пан Ште-

па дуже гарно виконав свою ролу, як також ангелята — Наталя Новицька, Юля Боровська і Катруся Голюк допомагали роздавати дарунки. Роллю чортика грав Ярема Новицький, поспіваючись знаменито. В приготуванні концерту багато допомогла Валя Паркінсон, яка також завзято вчилася української мови. На залі були родичі і гості. Усі нагороджували дітей рясними оплесками за їх гарний виступ.

Тут я хочу звернути увагу, що тепер не є так легко вчити, як колись, коли діти розуміли і говорили українською мовою. Тепер більша частина дітей не знає української мови зовсім і не чує її в хаті. Отож учителям є тяжче працювати, а діти мусять посвятити більше часу, щоб вивчити малий віршик з правильною вимовою і чуттям. Спостерігається однак велике зацікавлення до навчання рідної мови, особливо в рідних мішаних подружжях. На сумніш учителів кладеться великий обов'язок підійти відповідно до тих дітей, заохотити до навчання української мови, втримати їх у школі і знайти спосіб якнайбільше їх навчити. Виступи на сцені є одним з тих заохочуючих способів, зразків всебічного навчання і у великій мірі мови.

Але для кожного виступу потрібна і публіка, яка в останніх роках часто не цікавиться і не підтримує своє молоде покоління. Отож добре подумаймо і допоможемо нашим дітям вивчати рідну мову.

СВЯТО-АНДРІЇВСЬКЕ ПРИЙНЯТТЯ В МОНТРЕАЛІ

Колегія Св. Андрея в Вінніпезі провадить відповідну працю в придбання фінансових засобів для свого існування та проголосила збірку, утворюючи цим тривалий фонд для своєї велимважливой праці.

Провід УГПЦеркви і 16-ий Собор підтримали цю справу і наша громада церкви Св. Покрови в Монреалі з жін. т-вом ім. Лесі Українки — С.У.К. влаштували 14 грудня, в неділю після Служби Божої, обід, який оплатила заст. голови жін. т-ва Катерина Гладунів, у пам'ять свого чоловіка, покійного Миколи (упок. 1963 р.).

Це прийняття відкрив голова громади В. Цвітков, а молитву сказав о. Єлисей. За головним столом були: голова В. Цвітков, о. Єлисей, о. Ігор Куташ — настоятель Собору Св. Софії, голова Ордену Св. Андрея при Соборі Св. Софії І. Підкаленко, Катерина Гладунів — заст. голови жін. т-ва, голова жін. т-ва Ольга Гуменик і проф. А. Степовий — голова церковного Братства. Господар підняв тост за тих, що носять ім'я Андрія та усіх присутніх, а слово про апостола Андрія Первозваного виголосив о. Єлисей, пода-

ючи цікаві матеріали на цю тему. Про значення Ордену Св. Андрея виголосив слово голова І. Підкаленко, який гарно ознайомив присутніх із цим товариством. На цю тему виступив і о. Ігор, капелян Ордену Св. Андрея і про його завдання висловився В. Цвітков і А. Степовий.

Заклик до збірки зробив господар прийняття, яка у висліді дала 460.00 дол., з того 440.00 дол. на Колегію і 20.00 дол. на пресфонд „Вісника“, до того Катерина Гладунів пожертвувала 50.00 дол.

Господар В. Цвітков подякував усім присутнім за участь і пожертви, Катерині Гладунів, жін. т-ву за смачний пісний обід. Молитву провели о. Єлисей і о. Ігор. Прийняття було розраховане на більшу участь, та було чимало імпрез, але усе пройшло гарно.

Після цього прийняття відбулися річні збори жін. т-ва ім. Лесі Українки С.У.К. Збори відкриває голова товариства Ольга Гуменик, а молитву сказав о. Єлисей. Була вибрана Президія: голова Віра Вусата, секретар — Надія Грицина і о.

Єлисей. Протокол прочитала Надія Грицина, звіт за Управу склала секретарка Марія Мазуркевич, яка широко навіттила велику працю товариства, звіт склала коресп. секретар Надія Грицина, скарбник Ірина Ковалів, яка виказала прихід 4,090.53 дол. За комітет добродійства і поборювання рака Стефанія Моспан та голова т-ва Ольга Гуменюк, яка подякувала всім за працю. Сказав подяку і

голова громади В. Цвітков. Після дискусій та уділення довір'я і оцінки праці на дуже добре, був розгляд кандидатів на голову і дала згоду на цю каденцію Катерина Гладунів, яка і закликала до праці. Висловив свою думку до оживлення праці о. Єлисей. Молитвою закінчилися річні збори жіночого т-ва. Бажаємо успіху у праці. Щастя Боже!
А. С-вий.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СЕСТРИЦТВА ПРИ ПАРАФІЇ СВ. АНДРІЯ Західне Торонто, Ont.

Загальні річні збори сестрицтва Св. Софії при церкві Св. Андрія Первозваного в Західнім Торонто відбулися 28 грудня 1980 р. о 3:00 год. попоудні.

Голова сестрицтва п-ні М. Смолійчук відкрила збори, прочитала порядок дня і попросила прот. Б. Горгіцу провести молитву, по молитві вшанували всіх померлих членів сестрицтва з відспіванням „Вічная пам'ять“.

Вибрала президію зборів: голова Ліза Росохальська, секретарка М. Фірман. П-ні Л. Росохальська, подякувавши присутнім за довір'я, продовжувала програму зборів. П-ні Л. Стеценко прочитала протокол з минулорічних зборів, який було прийнято одностайно. Далі здала свій звіт голова сестрицтва п-ні М. Смолійчук, в якій докладно представила працю сестрицтва. Секретарка п-ні Л. Стеценко у своєму звіті подала точні дані, коли і що сестриці робили, скільки було обідів, тризв, прибирання церкви і хто помагав. Звітувала фінансова секретарка добродійка Л. Горгіца, вона також все докладно записувала, звідки який гріш прийшов і де чи на що було витрачено. Звітували господині кухні, представниця до КУК п-ні Генсірська. Слово голови громади І. Фірмана було дуже до-

бре сказано, бо він цинить сестрицтво, їх працю, яке добре спінтрацює з церковним зарядом.

Далі до слова попрошено настоятеля прот. Б. Горгіцу, він у своїм слові склав признання сестрицтву за належну подякою за щорічну працю, як також запевнив сестрицтво, що в наступній році буде старатись втягнути якнайбільше жінок до сестрицтва, що підсилює б важливу працю, яку сестрицтво виконує в Свято-Андрійському храмі на прославлення Господа Бога.

На слідуєчий рік до управи обрано: п-ні К. Христинич — почесна голова, п-ні М. Смолійчук — голова, п-ні О. Андрейко — перша заст., п-ні М. Сведеба — друга заст., п-ні Л. Стеценко — секретарка, п-ні М. Романів — заст. секретарки, добр. Л. Горгіца — фінансова секретарка, п-ні М. Цехош — скарбничка, п-ні: Н. Твердохліб, К. Сидоришин, Пилісбесна, В. Галевич, Л. Росохальська, п-ні У. Чуприна — старша сестриця, п-ні Васильків — відвідувачка хворих, п-ні Генсірська — представниця до КУК, п-ні Турчин — представниця до Суспільної Служби.

Збори закінчено молитвою.

Марія Фірман

У КЕЛОВНІ ВІДЗНАЧЕНО СВЯТО АНДРЕЯ

В суботу, 13 грудня 1980 р. відділ Ордену Св. Андрія у Келовні, Б. К. урочисто відзначив свято свого покровителя Св. Андрія Первозваного. Св. Літургію в церкві Успіння Пресвятої Богородиці у Вернон, яку відслужив митр. прот. Туржанський, а дякував побр. Кристул. Після Св. Літургії майже всі присутні зійшлись до залі під церквою, де жін. т-во ім. Святої Ольги подали смачну перекуску. В час обіду голова п. Іванішин попросив о. Туржанського до слова, який сказав глибоко-змістовну доповідь відносно Ордену Фундації й Колегії Св. Андрія.

Побратим голова подякував о. Туржанському за його щирий вислів й заклик до нашого повозаснованого відділу і рівночасно подякував жіночому т-ву за їх гостинне прийняття нашого відділу. Присутні зложили \$61.00 і вручили жін. т-ву. Жіноче т-во рішило ці гроші пожертвувати на Фундацію Колегії, вручуючи ці гроші скарбни-

кові нашого відділу. Щире спасибі свідомому жіночому т-ву ім. Св. Ольги у Вернон, Б. К.

На другий день, в неділю, в церкві св. апост. Петра і Павла у Келовні, припадо чергове богослуження о. Туржанського, тож наш відділ Ордену рішив при цій нагоді виконати чин посвячення нашого прапора Ордену і Євангелію. Церковний хор під проводом Із. Ворончака дуже гарно відспівав Службу Божу, тропарі відспівали дяк М. Марішин і Дм. Окос, Апостола прочитав В. Федейко. Всі члени Ордену, що були присутні (крім В. Гакмана) мали на пнях герб Ордену із стяжкою, що є дуже гарною і зміотною оздобою нашого відділу.

В часі посвячення прапору і Євангелії, всі члени Ордену стояли біля тетраподу з свічками в руках, а о. Туржанський виконував чин посвячення.

Опісля всі члени Ордену і парафіяни зійшли вниз до залі під церквою на перекуску, що приготувало жіноче т-во ім. С.

Стечинин у Келовні. Після перекуски, голова попросив о. Туржанського до слова, отець привітав наш відділ і присутніх, бажаючи всім пастья, здоров'я й добрих успіхів, а починаючи з Новим Роком, ми повинні забути всі непорозуміння і жити в згоді й любові один до одного, людина створена на подобя Боже, отже, як ми не любимо свого ближнього, то рівнож ми ображаємо Бога.

Далше отець згадав про нережиті тяжкі часи наших священників, від самих початків заснування нашої Православної Церкви в Канаді. Вони не зважали на ніякі невгоди, але з глибокою вірою розбудовували традицію Українську Православну Церкву. І сьогодні, щоб ці всі здобутки не зникли, члени Ордену Св. Андрія посвятились бути цими опікунами для дальшого розвитку нашого релігійно-освітнього життя у віль-

ній Канаді, піддержуючи матеріально Колегію Св. Андрія, яка дає нам нових священників, яких так дуже і дуже потрібно.

З пожертв, що вірні до цього часу зложили на Фундацію Колегії, прийшло з цих грошей поверх 10 тисяч дол. проценту. Це є примірний зразок великої помочі для нашої Колегії Св. Андрія у Вінніпезі.

На закінчення о. Туржанський підкреслив, що ми обов'язково повинні глибше вглянути до нашого внутрішнього життя й серйозно, всі як один, фінансово помогти завершити МІЛЬЙОНОВУ ФУНДАЦІЮ, щоб Колегія в майбутньому не терпіла дефіциту-недобору. Це буде на користь всім нашим православним громадам й збереженням всіх наших піонерських здобутків для майбутнього молодого покоління.

Дм. Окос, секр. відділу

ВІДБУВСЯ КУРС ГРИ НА БАНДУРІ

На одумівській оселі „Україна“ в Лондон, Ont. відбувся перший курс гри на бандурі, зорганізований ОДУМ-ом. Курс відбувся під керівництвом і патронатом капелі бандуристів ім. Т. Шевченка з Детройту, ЗСА, від 3 до 16 серпня 1980 р. в вигідних таборних приміщеннях оселі.

В курсах брали участь не тільки одумівці, а й сумківці, пластуни, студенти та ін. Всіх учасників було 32 особи.

Курс відбувся досить успішно під керівництвом майстра гри на бандурі Петра Китастого, який перебував на таборі два тижні. Інструктори були: Михайло Сердюк від Капелі бан-

дуристів, Оксана Метулинська — керівник ансамблю „Кобзарі“ з Ст. Катеринс, Олексій Пошиваник — лектор бандури з Чикаго та Василь Корець з Торонта.

Після закінчення курсів гри на бандурі, відбувся надзвичайно величавий концерт в аудиторії оселі, на якому були присутні батьки учасників табору та гості.

Концерт, зорганізований Петром Китастим та інструктором, був доказом успіху цього певшого табору на цій оселі.

Табір курсу гри на бандурі вже запланований на наступний рік.

Іван Данильченко

КЕНОРСЬКА ГРОМАДА ВШАНУВАЛА СВОГО ДЯКА Ф. ГАЛУ Кенора, Ont.

В неділю, 23 листопада 1980 р. в громаді Св. Володимира в Кенорі, Ont., був винятковий день: громада вшанувала свого довголітнього дяка — Федора (Франка) Галу і його дружини Маргарету та мала нагоду ознайомитися з фільмом „Історичний Шлях Українського Православ'я“, композиції прот. д-ра Г. Удола (тепер Голова Президії Консисторії).

Цей святковий день був відзначений відслуженням Боже-ственної Літургії, громадським обідом, вшанувальною точкою, висвітленням фільму та виконанням одноактівки „Не гала-суї“.

Богослуження відслужив настоятель, прот. С. Ярмусь у прислужі гостей з Вінніпегу: Тараса Василюва, Гриця Удола і Андрія Ярмуса. Богослуження співав громадський хор під проводом Ф. Гала, а Апостола читав студент богословія Тарас Удод.

По богослуженні відбувся парадфіяльний обід і коротка церемонія вшанування Ф. і М. Галів. Цю частину відкрив голова громади, Микола Зварич. Він пояснив ціль її, сказав, що на цей день був запрошений

Голова Президії Консисторії, прот. д-р Г. Удод, але з непередбачених причин не міг приїхати. Він подякував подружжю Галам за довголітню працю в громаді та вручив їм подарунок від громади — ікони Спасителя і Богоматері. Тоді попросив до слова настоятеля, прот. С. Ярмуса. Отець С. Ярмусь привітав п-ство Галів, подякував їм за працю й гостинність, побажав їм всього найкращого, а на закінчення вручив Федорові Нагородну Грамоту від Блаженішого Митрополита Андрія. Далі промовляла Євгенія Барчук, яка висловила їм слова признання, подяки та щирих побажань на майбутнє.

Зворушений цією несподіванкою, Ф. Гала висловив свою вдячність громаді і Митрополитові.

При цьому громада мала нагоду ознайомитися з „Історичним Шляхом Православ'я“ на Україні і в Канаді. Фільм-прозвірки цього змісту висвітлив Тарас Удод. Фільм зробив на людей глибоке враження й громада була вдячна за нагоду ознайомитися з його змістом.

РОДИННА ХРОНІКА

50-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ КИЛИНИ І ФЕДОРА ПОДОПРИГОРІВ Лондон, Онт.

23 серпня 1980 р. з ініціативи дітей і внуків, відзначено 50-літній ювілей подружнього життя Килини і Федора Подопригорів.

Молебень було відслужено о. Михайлом Фляком в церкві Пресвятої Тройці в Лондоні, Онт., в супроводі церковного хору під диригентурою п-ні В. Олійник. Дружкою була п-ні О. Кошарна, а боярином М. Бризюк. Після Молебня отець Михайло привітав Ювілятів і побажань доброго здоров'я на довгі роки, а хор проспівав „Многая літа“. У гарно прибраній церковній залі, наймолодші діти ювілятів — Катерина і Петро, зустріли з хлібом і сіллю, а старша донька Рая з зятем В. Решетняком привітали їх з вином і запровадили за стіл.

Після смачної вечері, приготовленої їхніми доньками, наступили привіти від урядів і різних організацій.

Господарем цього родинного свята був інж. Віктор Кошарний, який дуже вміло провів програмою вечора в обох мовах. Він у своєму короткому слові про Ювілятів переповнив децю з їхнього життя.

Килина, з роду Гудзенко, народилася в селі Рейментаринці, а Федір в селі Буртки на Київщині. 22 червня 1930 року вони повінчалися в православної автокефальній церкві в селі Ставида.

В 1955 р. приїхали до Канади в Лондон, Онт., де і включилися в українсько-громадське життя. Брали активну-жертвенну участь у будові нового храму. Федір був неодноразово головою громади і не виходячи з церковних комітетів понині, в СУЖЕРО, УРДП. Килина є членкою Союзу Українок Канади. К. і Ф. Подопригори мають шестеро дітей: 5 доньок і одного сина, а також 11 внуків. Донька Рая одружена з І. Мачулою, Валя з М. Близюком, Люда з В. Решетняком, Тамара з В. Кошарним, Катерина і син Петро ще неодружені.

Були надіслані привіти від генерал-губернатора Е. Шраера, прем'єра Трудо, лідера опозиції Дж. Кларка, посла консерватів Дж. Вайз, прем'єра Онтаріо Дейвіса, посла до провінційного уряду Б. Ігона, від президії СКВУ — президента М. Плавюка, генерального секретаря В. Безхлібника, К.К. УРДП Г. Мороза та В. Бендера з Англії. Привіт від дітей склала най-

Мішел (Михайліна) Ковальчук, з Вінніпегу, відспівала одну пісню, а хлопці — Тарас Василів, Гриць Улод і Андрій Ярмаць закінчили програму гумористичною однією актівкою „Не галасуй!“.

Все задумане і виконане склалося на винятково гарний день у Кенорі. Дай, Боже, жити, здоровими бути та далі працювати для загального добра!

Учасник

менша донька Катерина, яка подякувала батькам за їхні турботи, а також за тепло і любов, яку вони відчували завжди в житті та за виховання їх у релігійному і національному дусі. Від внуків змістовний привіт склав найстарший внук І. Близюк, від зятів І. Мачула, від сватів О. Кошарна, від кумів п-ні В. Поліщук, від Союзу Українок Канади О. Тищенко, від Комітету Українців Канади д-р Є. Рослицький, підкреслюючи національну зрілість, як зразкової української родини, від СУЖЕРО, УРДП М. Тищенко, а також переніс привіт від В. Бендера.

Отець Михайло згадав також про заслуги цього подружжя і родини в церковно-релігійній

праці при громаді — Федір співає в церковному хорі, як і в культурно-національних організаціях.

Даліше виступали внуки з віршами-привітаними, всі говорили гарною, дзвінкою українською рідною мовою.

На кінці сказав своє слово Федір Подопригора, подякувавши своїм дітям і внукам, що влаштували таку величаву прекрасну імпрезу, а також гостям, що звеличали своєю присутністю і за подарунки, що були вручені від дітей і всіх присутніх.

Ювіляти прислали свою пожертву в честь свого 50-ліття: на Катедрію Св. Андрія в Вінніпезі — \$50.00, на 16 Собор Української Греко-Православної Церкви — \$50.00, із збірки на цій імпрезі \$50.00 на „Українські Вісті“ та прислали від Гр. Мороза \$20.00 і на церковний „Вісник“ \$50.00.

Щире спасибі жертводавцям-гостям, а ювілятам щастя, Боже, на довгі роки!

О. К.

50-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ІВАНА І СОФІЇ НОВИЦЬКИХ Оттава, Онт.

Знаю, заслуженою та шанованою є велика родина п-ства Івана та Софії Новицьких. Отож не дивно, що їх 50-літній Ювілей подружжя відзначився не тільки у родинному колі, але в колі приятелів і знайомих, та майже усіх парафіян Собору Успіння Пресвятої Богородиці в Оттаві. Багато було присутніх на великому бенкеті, що відбувся 18 жовтня 1980 р. в готелі Талісман.

Іван Авілович і Софія Филімонівна (з роду Колісник) обоє родом з Полтавщини, де в 1930 р. вони одружилися. Після розкуркулення жили в Харкові, а опісля на Донбасі. Після німецької окупації повернулися на рідну Полтавщину, де Іван працював лісником. В часі евакуації перебували деякий час в Австрії, а тоді в Італії, і знов тяжкі часи в Австрії, у таборі в місті Лієнці. Чудом вони спаслися з критичної ситуації і в 1948 р. Іван виїхав до Канади на лісові роботи. Рік пізніше виїхала і його родина. Вони поселилися в містечку Арипріор, біля Оттави.

Подружжя мають троє дітей: Анатоль, Раїса і Євген.

Діти вже також мають свої родини, отож бабуся і дідусь птаються внуками — Віра, Михайлик, Юзя, Ярема, Яків, Наталя і Тифанія.

Тут треба згадати великий вклад праці п-тва Новицьких, як членів українського православної Собору, особливо при будові нашого храму. Тут не тільки синалися жертвенні грошеві датки, але також довгі години праці при спорядженні і встановленні іконостасу, в якій то

ділявці праці Іван Авілович є справжнім знавцем. Обоє вони є відданими і жертвеними парафіянами Собору Успіння Пресвятої Богородиці в Оттаві.

Не менше працюють і їх діти. Доля Раїса Боровська є активна заступниця голови відділу Союзу Українок, Євген Боровський є довголітнім прот. секретарем заряду громади. Син Анатоль також є коресп. секретарем заряду громади, а дружина активна у відділі Союзу Українок. Син Євген часто zatrudнений у різних ділянках праці громади.

Усі внуки п-тва Новицьких вивчають українську мову в Рідній школі і на Курсах Українознавства. Є активні в організації „Пласт“. Хлопці часто прислужують в Соборі. Усі виступи молоді не відбуваються без участі дітей Новицьких, Боровських. Справді, ювілята мають чим радіти і гордитися.

День 50-літнього Ювілею Івана і Софії Новицьких почався Молебнем у Соборі Успіння Пресвятої Богородиці, який від-

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

БЛ. П. ПРОТООРЕП ПЕТРО МАЦ
Аделаїда, Австралія

Протоіерей Петро Мац народився 25 лютого 1900 р. в Україні. По другій світовій війні перебував у Європі в таборі ДіПі. В 1949 р. прибув з дружиною Аною і дочкою Анастасією до Австралії, в Аделаїду. Він працював на фабриці автомашии Голден, аж до часу виходу на пенсію. В 1960 р., на свято Св. Покрови Владика Архиепископ Сильвестер (Гаевський) висвятив Петра Маца в сан диякона в церкві Св. Покрови в Аделаїді, де він служив до 21 лютого 1965 р. 21 лютого 1965 р. Архиепископ Сильвестер

служив настоятель о. П. Шадузький. Відтак отець і добродійка та присутні гості вітали ювілят.

На коктейлі і вечерю в готелі зібралось до 150 осіб. При вході вітав ювілят внук Михайло хлібом і сіллю. Господарем був зять Євген Боровський. Після відспівання многоліття Євген представив позамісцевих гостей і відчитав частину привітань від прем'єра Канади Труда, Джона Кларка, М. Р. Павла Дик, лейт.-губернатора Онтаріо Джон Б. Айрх та ін.

Відтак архієпископ Ю. Кодек розповів про життя ювілята „Казку одного подружжя“. Завважив, що золоті ювілей стають рідкісним явищем, скоро знебудуться на мідні, залізні, дерев'яні ювілей, а золотий ювілей стане непересічним світлом. Бо немає більшого ювілею, як ювілей подружжя.

Опісля вітали ювілят сусіди з Арипріор. Тоді усі внуки вручили дарунки від присутніх, внучка Наталя сказала привітання, а всі внуки заспівали „Многая літа“.

Подяку батькам за піклування і виховання висловив син Анатоль, а відтак подякував гостям за прибуття і звеличання того небуденного дня.

Господар Євген Боровський подякував Болі, Кеті і Лорі Вестон та Давидові за їх гарну музичну програму.

Далі промовляв Ювілят Іван Авілович, він поділився сумними спогадами із кількохразового заслання, голодом на Україні і дякував Богові, що дістався з родиною до вільної країни Канади, де можуть спокійно жити і втішатися дітьми та внуками.

Бенкет був надзвичайно гарно проведений, вечера багата і смачна, програма цікава, перепаїтана українською музикою у виконанні молоді родини Вестон.

Поправини відбулися в домі Раїси і Євгена Боровських.

З нагоди Ювілею подружжя Ювілята зложили \$100.00 на Собор Успіння Пресвятої Богородиці і \$25.00 на „Вісник“.

Шановним Ювілятам бажемо кріпкого здоров'я і многих літ!

Галина Михальчук

тер рукоположив Петра у сан священника в церкві Св. Покрови в Аделаїді. За віддану працю для Св. Церкви, 1 січня 1967 р. Архиепископ Сільвестер нагороджує о. Петра святом протоіерея. Прот. Петро Мац протягом півтора року доїздив до Мельборну (на віддалі 500 миль) двічі в місяці, обслуговувати вірних в парафії, де не було постійного священника. Він обслуговував парафію Св. Тройни в Аделаїді до часу, поки фізично міг виконувати душпастирські обов'язки. Останні три роки він тяжко хворів. Прот. Петро упокоївся 25 вересня 1980 р. 28 вересня у похоронному заведенні о. Дмитро Шабля, настоятель Свято-Михайлівського Собору, відслужив Панахиду, дякував Іван Мороз, співав хор під проводом дир. Людмили Дніпровій. Похоронні відправи в Соборі Св. Михаїла відбулися вранці 29 вересня. Служили протоієрей Борис Стасинич — Адміністратор УНЦА в Австралії та о. Дмитро Шабля — настоятель парафії Св. Михаїла, о. Юрій Зелінський — настоятель Свято-Троїцької парафії в Аделаїді, о. Євгеній Ситник — настоятель білоруської парафії Петра і Павла в Аделаїді, о. Драголюб Петкович — настоятель сербської парафії. Над могилою покійного співчуття родині висловив голова парафіяльної ради парафії Св. Архистр. Михаїла Степан Антонюк. Тіло покійного поховано на цвинтарі Джебелітгам.

Поминаний обід відбувся в приватній залі Св. Покрови. В час обіду промовляв протоієрей Борис Стасинич, який сказав змістовну промову із евангельської науки та висловив співчуття родині покійного. Також промовляли всі присутні священники та висловили свої співчуття родині. Покійний прот. Петро Мац залишив у смутку дружину-матушку Ану, дочку Анастасію, зятя Семена, онуків — д-ра Віктора та Галину.

Нехай австралійська земля буде йому легкою.
Вічна йому пам'ять!

В дев'ятий день упокоєння прот. Петра Маца, о. Дмитро Шабля відслужив Панахиду в Соборі Архистр. Михаїла. Поминаний обід відбувся в приватній залі Св. Покрови.
Василь Матяшевський
Аделаїда, півд. Австралія

ПОДЯКА

Дружина-матушка Аня Мац та родина покійного прот. Петра Маца складають подяку протоієрею Борису Стасиничу — Адміністратору УНЦА в Австралії, о. Дмитрові Шаблі — настоятелю парафії Св. Архистратига Михаїла в Аделаїді, о. Ю. Зелінському, о. Є. Ситнику, о. Д. Петковичу за відправу та за слова-співчуття. Подяка голові парафіяльної ради С. Антонюку, дякові Іванові Морозу, диригенту церковного хору Людмилі Дніпровій, хористам, всім тим, що прислали вітнки, за картки співчуття, всім за участь у похоронних відправах. Дякуємо всім тим, що допомагали приготувати обід та всім тим,

що давали розраду нам в час тяжкого горя.
Нехай Всевишній Бог обдарує всіх вас Своїми щедротами.
Аня — дружина-матушка
дочка Анастасія
зять Семен
онуки: д-р Віктор і Галина

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

Парафія ПІД-ВІННІПЕГ, МАНІТОБА

- ЛЮТИП**
15. Неділя — Стрітєння Господне — Фанн Флон
22. Неділя — Гонор — Томсон
- БЕРЕЗЕНЬ**
1. Неділя — Портедж Ля Прері
8. Неділя — Бозекур
15. Неділя — Тиндал — Томсон

У всіх справах релігійної обслуги і цієї округи просимо телефонувати до Вінніпегу на число телефону зверху 386-3093, або 582-8709, а ввечерю 386-7358.

Consistory of the U.G.O. Church
9 St. John's Ave., Winnipeg, Man.
R2W 1G8

Парафія ВІЛІНГДОН, Альберта

- о. Петро Боднар
ЛЮТИП
15. Неділя — Стрітєння Господне — Св. Літургія в 10:00 год. ранку — Лужани
22. Неділя про Блудного сина — Св. Літургія в 10:00 год. рано — Гімни
- БЕРЕЗЕНЬ**
1. Неділя М'ясопусна — Св. Літургія в 10:00 год. рано — Віллінгдон
8. Неділя Сиропусна — Св. Літургія в 10:00 год. рано — Едду
9. Понеділок — Початок Великого Посту
15. Неділя Православ'я — Св. Літургія в 10:00 год. рано — Лужани
Rev. P. Bodnar; Tel. (403) 367-2282
Box 60, Willingdon, Alta. T0B 4R0

ПАРАФІЯ НИПАВІН, САСК.

- о. Микола Бова
ЛЮТИП
15. Неділя про Митаря і Фарисея — Стрітєння Господне — Св. Літургія в 10:00 год. рано — Нипавин
22. Неділя про Блудного сина — Св. Літургія в 10:00 год. рано — Гроланд
28. Субота — Задумка — Поминання — Св. Літургія в 10:00 год. рано — Нипавин
Rev. M. Bova; Tel. (306) 862-4067
Box 458, Nipawin, Sask. S0E 1E0

Парафія ПІД-ЕДМОНТОН, АЛТА

- Митр. прот. Григорій Василів
ЛЮТИП
15. Неділя — Стрітєння Господне — Редвотер
22. Неділя — Торнтл
БЕРЕЗЕНЬ
1. Неділя — Сповідь — Торсбі
8. Неділя — Вестлок
15. Неділя Православ'я — Сповідь — Радвел
V. Rev. H. Wasyliv; Tel. (403) 455-7877
13208 — 117th St., Edmonton, Alta.
T3E 5K2

Парафія ЕТЕЛБЕРТ, МАН.

- о. Орест Гудима
ЛЮТИП
15. Неділя — Стрітєння Господне — Св. Літургія в 10:00 год. — Дюфлінг Ривер 3:00 год. — Обідниця — Сідфтон
22. Неділя — Св. Літургія в 10:00 год. — Св. Ривер 3:00 год. — Обідниця — Ренвер 7:00 год. — Вечіря — Пайн Ривер
- БЕРЕЗЕНЬ**
1. Неділя — Св. Літургія в 10:00 год. — Вінніпегосіс 3:00 год. — Обідниця — Венло 7:00 год. — Вечіря — Гілберт Пейне
8. Неділя — Св. Літургія в 10:00 год. — Етелберт 3:00 год. — Обідниця — Поркетон
14. Субота — Сповідь в 9:00 год. — Св. Літургія в 10:00 год. — Драй Ривер
15. Неділя 1-ша Великого Посту — Сповідь в 9:00 год. — Св. Літургія в 10:00 год. — Слан Ривер

7:00 год. — Місія — Неділя Православ'я — Дауфін
Rev. O. Hudyma; Tel. 742-3283
Box 328, Ethelbert, Man. R0L 6T0

Парафія ВАКАВ, САСК.

- о. Микола Дерев'янка
ЛЮТИП
15. Неділя — Стрітєння Господне — Ст. Дауліен
22. Неділя про Блудного сина — Вакав
- БЕРЕЗЕНЬ**
1. Неділя М'ясопусна — Кадворт
8. Неділя Сиропусна — Едлов Крік
15. Неділя 1-ша Великого Посту — Сповідь в 9:00 год. рано — Мічам
Rev. M. Derewianka; Tel. (306) 233-4331
Box 4, Wakaw, Sask. S0K 4P0

Парафія РОБЛІН, Ман.

- о. Петро Гватів
ЛЮТИП
15. Неділя — Стрітєння Господне — Шортдейл
22. Неділя — Лешард
- БЕРЕЗЕНЬ**
1. Неділя — Роблін
8. Неділя Сиропусна — Лешард
15. Неділя 1-ша Великого Посту — Сповідь в 9:00 год. вранці — Грендію
Rev. P. Hnativ; Tel. (204) 937-4364
Box 106, Roblin, Man. R0L 1P0

Парафія ПОРКТОН, САСК.

- Прот. Степан Зузак
ЛЮТИП
12. Четвер — Собор Трьох Святителів — Райн
15. Неділя — 10:30 — Сіджей ЛайЕкел
22. Неділя — Порктон
- БЕРЕЗЕНЬ**
1. Неділя — Порктон
8. Неділя — Канора
9. Понеділок — Початок Великого Посту
15. Неділя — Порктон 7:00 год. веч. — Вечіря Міс. — Спріджес
V. Rev. S. Zuzak; Tel. 782-2998
77 Bradbrooke Dr., Yorkton, Sask.
S3N 2Y2

Парафія ШІГО, САСК.

- о. Володимир Кокоруд
ЛЮТИП
15. Неділя — Стрітєння Господне — Шіго (місто)
22. Неділя про Блудного сина — Тіодор
- БЕРЕЗЕНЬ**
1. Неділя М'ясопусна — Шіго (місто)
8. Неділя Сиропусна — Сповідь в 8:30 год. рано — Інсігер (тайсей)
14. Субота — 7:00 год. веч. — Сповідь — Фовм Лейк
15. Неділя 1-ша Великого Посту — 8:30 год. рано — Сповідь — Фовм Лейк
Rev. W. Kekorudz; Tel. 849-2026
Box 52, Sheho, Sask. S0A 3T0

Парафія ГАЕС, САСК.

- Прот. Є. Стефанюк
ЛЮТИП
15. Неділя — Стрітєння Господне — Аррай 3:00 год. по обіді — Обідниця — Канора
22. Неділя — Бюкенен

- БЕРЕЗЕНЬ**
1. Неділя — Св. Літургія в 10:00 год. рано — Гаес
8. Неділя — Св. Літургія в 10:00 год. рано — Годзон Бей 3:00 год. по обіді — Обідниця — Ендесор
13. П'ятниця — 7:00 год. веч. — Пасія — Гаес
15. Неділя — Св. Літургія в 10:00 год. рано — Норквей 3:00 год. по обіді — Обідниця — Бюкенен
Very Rev. E. Stefanjuk; Tel. 691-2890
Box 111, Hyas, Sask. S0A 1K0

Парафія НОРТ БЕТЛФОРД, САСК.

- о. Микола Стеценко
ЛЮТИП
15. Неділя — Стрітєння Господне — Мелон Лейк 2:30 год. — Обідниця — Гаселін
22. Неділя — Кридор 2:00 год. — Обідниця — Гефора 7:00 год. веч. — Вечіря — Н. Бетелфора
- БЕРЕЗЕНЬ**
1. Неділя — Норт Бетелфорда 3:00 год. — Обідниця — Кіндерсей
8. Неділя — Гефора 7:00 год. веч. — Вечіря — Н. Бетелфора
15. Неділя — 9:00 год. рано — Сповідь — Гаселін 2:30 год. — Обідниця — М. Лейк
Rev. M. Stetzenko; Tel. 445-3280
972 - 108 St., North Battleford, Sask.
S9A 2A8

Парафія КЕМСАК, САСК.

- о. Іван Стінка
ЛЮТИП
15. Неділя — Стрітєння Господне — Кемсак
22. Неділя — Ваканії священника
- БЕРЕЗЕНЬ**
1. Неділя — Кемсак
8. Неділя (рано) — Мазепи 6:30 год. веч. — Мієн Прованальна — Кемсак
15. Неділя Православ'я — Калдер
Rev. J. Stinka; Tel. (806) 542-2447
Box 683, Kamsack, Sask. S0A 1S0

Парафія ДАВФІН, МАН.

Прот. Євфимій Труфін
810 Main St. So., Dauphin, Man.
R7N 1L9

Парафія ВЕРНОН, Б. К.

- Митр. прот. Ю. Туржанський
ЛЮТИП
12. Четвер — Собор Трьох Святителів — Вернон
15. Неділя — Стрітєння Господне — Вернон
22. Неділя — Келовна
- БЕРЕЗЕНЬ**
1. Неділя — Вернон (о. М. Фік) Кемзус
8. Неділя Сиропусна — Прочальна — Келовна
9. Понеділок — Початок Великого Посту
15. Неділя 1-ша Великого Посту — Православ'я — Вернон
V. Rev. G. Turzansky
Tel. (604) 545-0176; 4100 — 26 St.
Vernon, B.C. V1T 4V6

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЕНДАР

22 лютого — Неділя Блудного Сина. Голос 6-ий. Свящмуч. Маркела, еп. Сидлійського. Свящмуч. Філаргія, єписк. Кипрського і Панкратія єписк. Тавроматійського, учні ап. Петра. На Утреті Єванг. 6-та — Луки 24:36-51 (зач. 114). На Св. Літургії Апостол 1 Кор. 6:12-20 (зач. 135); Євангелія Луки 15:11-32 (зач. 79).

На Утреті на Полієдеї після „Хвалити ім'я Господне“ співзється псал. 136 — „На ріках Вавилонських“. Після Євангелії та псал. 50 „Покаяння підкрій мені двері, Життєдавче...“.

28 лютого — Поминання Субота. Св. ап. Онисима з 70-ти. Преп. Есевія пустинника. Преп. Панфунія Печерського. На Св. Літургії Апостол 1 Кор. 10:23-28 (зач. 146) і за упокой 1 Сол. 4:13-17 (зач. 270); Єванг. Луки 21:3-9, 25-27, 33-36 (зач. 105), Івана 5:24-30 (зач. 16).

1 березня — Неділя М'ясопусна. Голос 7-ий. Св. Флавіана, архиеп. Антіохійського. Мучч. Памфіла, Валентина, Павла Іпї, Єремії. На Утреті Єванг. 7-ма — Івана 20:1-10 (зач. 63). На Св. Літургії Апостол 1 Кор. 8:8-15 — 9:1-2 (зач. 140); Євангелія Марії 25:31-46 (зач. 106).